

جفریہ احمد

اونوتولم از کوزمایشاری

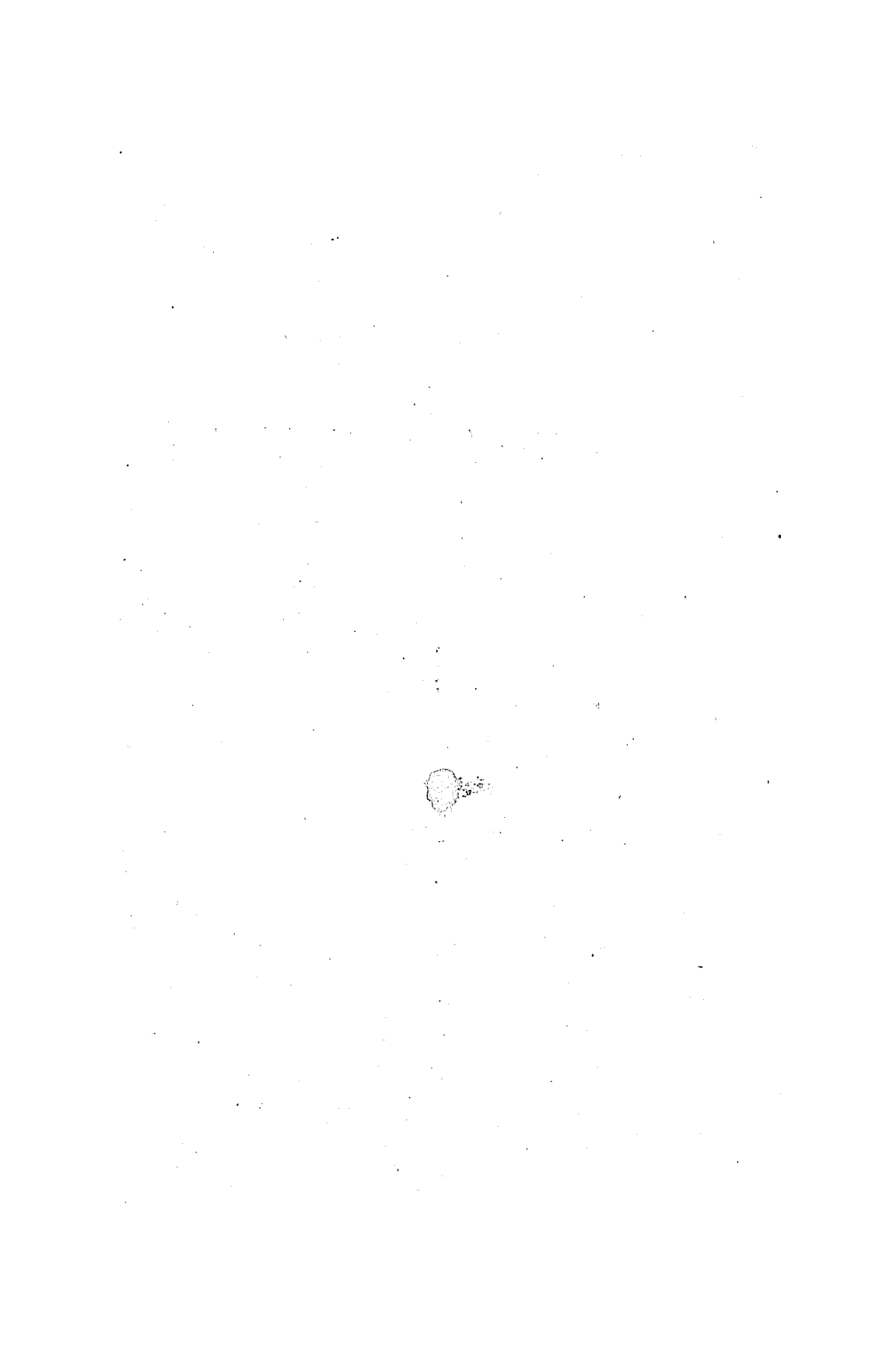
کتابخانه سودی

استانبول - باب عالی جاده-ی

۱۳۳۴

هلال مطبعه سی - باب عالی قارشوسنده

اَوْنُوْقُلْمَارَكُوْنَايِيْنَارِيْم

اونو توملاز كوز ياشلارى ۱

چيچەكلەرى كۈنەش نە قادار دېرىلنېر
تازەلەندىرسە انسانلارى دە سەۋكى
اوقادار كۈلدىرەر ، سەۋادلىق دىر .
تولستوى .

احمد افندى بىر بوجوق يىلدا نەبەرى يالى بويونك اك كوزەل
بىر كۈيىندە معلملىك ايدىيوردى .

اوجىسىز بوجاقسىز باغلارنىڭ ، تەرتىپلى باغچالارنىڭ بەرە -
كتىرلە يۈكسەك سەۋىيەلەرنىڭ دىلە رىلىكلە ، سەۋىيىلى چيچە -
كلەرنىڭ اينچە قوقولارلە كىرلەن بويىكى يۈزەۋلىك كۈي اوجاق
باشىدە قابا ياصدىقلارە ياصلاناراق چوبوغىنى چەكەن واوندان
يۈكسەلەن دومانلارە باقاراق كىفەلەنەن بىر قاضى كېي يۈكسەك
داغلارە داياتوپ دەنيزە باقىيوردى .

احمد افندى بى بۈكۈيك باياغندان زىادە كۈزەللىكى بورايە
چكىمىشىدى . او بوجىتە بەتتەن كۈيدە آنجاق سەۋىيىچە ،
ذوقلە ياشانا جاغىنە اينامىشىدى . بۈكۈيك كۈزەللىكىنە كومولەرك
ياشا يانلارى ، سەۋكىلەلەرنىڭ دىلە رىلىكلە رىلە سرخوشلاراق
اونلرك دىزلەرىندە يانانلارە بەتتەن بۈكۈيك قوشلارنىڭ
چىوچولرندە ، قوزولارنىڭ مەلەمەلەرىندە ، آتالارنىڭ
كىشەنەلەرىندە قىزلارنىڭ اينچە تىترەك سەسلەرىندە آنجاق
سەۋاد ، آنجاق سەۋىيىچە ياشا يا جاغىنى قبول ايدىيوردى .
بىر بوجوق يىلدا نەبەرى اونك ھەركۈن كۈيدە كۈرەيىكى ،

ایشتهدی یه کی بیر کدر ، یه کی بر فلاکت اوکا فکرینده نه قادار
یانلیدیغی آکلاتیور و مسلمانلرک « جنت » دده کوز یاشسین ،
غامسین یاشامادقلارینه اونی ایناندریوردی .

۱۹۰۵ ییلینک رمضان شهرینی کلیور هر نه دده آرزچوق
بر حاضرلیق کورونیور ، جماعتلر آره سینده جامعه قاتنامایه
باشلا یانلار ، دوکانلر ئوکونده دین و مسلمانلیق حقنده سویله
نیلهن سوزلر آرتیوردی .

کویک زه نکین حاجیلرندن . . . آغا احمد افندی
اورازانک اون سه کینچی آقشامی افطاره چاگیرمشدی .
بویوک بریانغی سوندورهک ایسته یه نلر ناصل بوتون
قووه تله ری ، هنرله ری ، غیرتلیله بیر دقیقه بوشه جویما یاراق
چالیشسلر ، نمازدن صوک بویوک بیر سیینی چی چوره آلمش
اون ، اون ایکی تاتارده صبرله نفس آلمایه بیله رازی اولما یاراق
بویوک بر چایکیلیک ایله مه زه لهری بوشالتیوردیلر .

کویک اق صقاللی قارتامامی اوقادار غیرتله داورانیوردی ، که
احمد افندی اونک بوقوشوده بینجیلیکی قازانا جاغینه شبه
ایتمه یوردی . یه مه کدن صوک هر کس آغیرلاشمش ، چاپیک ،
چاپیک سیغارلرینی بوردریور واونلاری اوجاقده کی قاینا یان
جه زویه صبرسزلیقه باقدیریوردی . آقشام شهریلر
خایرلاپ ، کیفله سیغارلایینک دومانلارینی صاووروپ قهوه یی
سوزن بوخلقلاری اودقیقه ده کوره نلر البتده اونلارک
بختیار اولدقلارینه شک وشبهه ایتزدیلر .

فقط احمد افندی بوکویک نهک وقتیللهرینک بیله ناصل
یاشادقلارینی بلیور ، اونلارک یورمه کلهرینک نه قادار زور -

ایقلار ، صقینتیلارله اوردیغنی آکلایوردی . قهوه لر داها
یئتمه مش امام افندی آرده صیره ده که کیریپ وهر دفعه سینه ده
«استغفر الله» لاریخ او نو تمایوب دینه ضایغی قالمادیغدن آغلانیور
وئەك زیاده قیزلارك یوقا (فیستان) لاریخی ، یاشلارك
به رجه مله ریخی قیزغینقله تنقید ایدیوردی ...

حاجی بابا روحینک بوتون حرمتیه ، فکرینک بوتون
راضیقله پهك سه ویپ امام افندی بی دینله رکن کنیدیسی
چاغیر دیلار . احمد افندی ده هم آغیریه مه کهن صوک بر از
ئو وئەكونده کی باغچاده قابیصی دیره کله ری آرسینده که زینه ک
وهمده امام افندینک یوزلرجه ایشیدیلش تأثیرسز سوزله ریخی
دینله مه مک آرزوسیه آبدست آلاجاغی سویله یه رک اودادان
چیقدی . حاجی افندینک قاریسی ، قیزلی احمد افندیده
قاچاد قیلرندن او اولاردان آبدست یوز به زی ایسته مکچون
اونلارك اوتوردقلاری اودایه دوغری کیتدی . قابویه
یاقلاشدینی زمان برقادینک آغلایان سه سینده یوکسه لهن شو
سوزله ری ایستمشدی .

— الله رضاسیچون حاجی بابامم بودیله کی می رد ایتمه ! ..
اونی یینه زوالیلار ، خورلانلار دوشوندرمه یه باشلامش .
اونک آیاقلاری قاتمش ، قلبی صوغومش روحی اینجیمشدی .
بوحق رمضان کوتی بوسه س نه دن آغلایور ؟ .. بوقلب نه دن
یوقسزلیقله یالواریور ؟ .. بومسلمان قادینی ، یه رده ن باشقه
کوکده ن دن به ره کت یاغان رمضان آینده نه دن کیجه لهرله
یوحاجینک ئه وینه که لیب مرحمت دیله نیوردی ؟ ! ..
اودایه کیردیکی زمان حاجی بابا بیر ئه لینده بیرقاج آلتون

طوتوبور بیر تهلله ده، توكونده كى قادينه ايكي قيرمرى اونلىق اوزاتيبوردى. قادين پاراي آليركن حاجى بابانك تهلينده كى آلتونلاردن آريلامايان بويوك سياه كوزلرى كيتدكجه بولوطلا-
نيبور. وكوز قاپاقلارى ارسينده آلماس كى ييلترايان كوز
ياشلارى ياواش، ياواش تيزهيه، تيزهيه بويوبور، جانلا-
نيبوردى... احمد افندى بوتون كوى خاقي كى بوقادى ده
طانيبوردى... او آمينه اينكه ايدى..

آمينه اينكه اوتوز ياشلازىنده اينجه، اوزون بويلى،
صولتون چيرايلى بر قاديندى. او وقتىز صولمش بر كوله
به تزه بور، اونك صولمش يوزونده يورغونايقله ده رينليكله ره
كومولمش قاره كوزله رينده، اينجه قائمه رله رله بولومش كه نيش
مانشايينده تازه ليكنك، كوزه ليكنك ايزله رى كوروينبوردى.
كيم بيلير او كه نچاييكنده ناصيلدى؟ كيم بيلير اونك كوزه ليكننده
ياييلان اينجه قوقولار نه قدار سه ويغليديلهر ونه قدار روحى
سعادته سر خوتاشلا بيلير ديلر؟..

بوكونكى آمينه اينكه نك صارارمش يوزونده دونكى كوزه-
تليكنك آنچاق حزين كولكله رى قالمشدى!. اوتاميله قورومايه
ياشلايان آچيق صارى چيچكله ره به تزه ميشدى....

احمد افدينك روحى هيچ بر شى او آمينه اينكه نك
آغير ليله، زحمله، بوزولايه، بوزولايه دو كوله ن كوزياشلا رى
قدار اينجه موش، اونله ادبياتى سه وه ن فكرى ني هيچ بر
زوماك آغلايجى محيفه سى بوقادار صارصاماشدى.

او، آرتيق هر آن قلبه، عمره صيغمايان فلاكتبه رك
نسبتىز مختله رينده ن سوزوله ن او كوزياشلارنى دوشونوبور

دوشوندىكى روچىنىڭ كىتىدىكى يايىلان قارا آغىر بر كىرلە
قاپلاندىغىنى، يۈرە كىنىڭ آخى بر صوغۇق قەلە تېترەدىكىنى، بۈرۈش
يىڭى دۈيۈيۈردى .

احمد افندى اودادە او طورامادى . عىبى آدەلار يە باغچادە
كەزىمە يە باشلادى . لاكن او آرتىق نە اوکا ساعىتلارچە
تەلپەندەكى حكاىەلەرنى اونۇتدىران آيك نۇرلى صاجاقلارنى نەدە
اونلارلە يالدىزلا نەرق آشاغىلردە كۈزكى كې پارلايان دە نىزى
كۈرۈيۈر نەدە قوشلار ك قايسىلار ك زۈمرۈد ياپراقلارنى
آراسىندىن يۈكسەندەكلىرى قەھەلارنى سىرورلارنى ايشىدىيۈردى
او آنچاق بر قادىنىڭ صولمۇش سىياسىنى ، بر ملىك حقسىز ،
حسز عمرىنى دۈشۈنۈيۈر ، اوندان صاچلان آچىلارنى
كۈرۈيۈر ، اوندان يايىلان فلاكتلەرنى ، زواللىقلارنى دۈيۈيۈردى .
او ايستەمدەن باغچادىن سەۋىملى بر چىچەك قوبارمىش واۋنى
آۋچۈندە بارمىقلارنىڭ بوتون قوتىلە صىقمايە باشلامىشى .
او چىچەك كەن بللور قادار پارلاق بر قاچ داملا صو آقش
بۈيۈندەن صوك چىچەك بۈرۈشمىش ، اۋتە نە سەۋىملى رەنككەر
نە اينچە كۈزەللىكلەر بىر شى بىر شى قالمامىشى . .

احمد افندى بو چىچەك كەن آقان داملا لارى امىنە اينىكەنك
كۈز ياشلارنى نە تەزە تىۋور واۋاقان كۈز ياشلارنىڭ دە امىنە
اينىكەك كۈزلىكىنى ، بەيازلىغىنى پەنبەلىكىنى اوچوردىقلارنى
ايناندىيۈردى . . آرتىق او آنچاق كىمك مەرحىتىزلىككە اينچەمدەن
اۋياش قادىنىڭ قەلبنى طېرىناقلا ياراق اۋصاغلىق ، كۈزەللىك
دۈشمەنى اولان كۈز ياشلارنى آقتىدىغىنى ئۈكرەمكە اينستەيۈردى
احمد افندى بو كۈيە كۈيۈپ مەلم اولدىنى يىسل بو كۈيە

زەنكىنىچە طول برقادىنىڭ بىردىنبىر قىزىلە ئەولەنمىش واۋىلارنىڭ ئەولەرىندە ياشامايە باشلامىشىدى . اونىڭ ئىمىر آرقاداشى ياللىكنى سەۋىنچە ، ذوقلە كۈملەك ئىستەيەن بىر كىتىچ خانىم ارلىدىغىدىن احمد افندى اوندىن كىندىسىنىڭ روھىنى ئەزەن ، فەكرىنى مائىلىدىرەن كۈز ياشلارنىڭ سىنىنى سەۋراما يوردى قايناناسى ايسە عقللى ، اوزاقىدىن كۈرۈچى ، صېرلە سەۋىلەن بىر خانىمى او قوجاسى ئۈلدىكىندە بەرى جىاعت حىانتە قارىشىدىغىدىن محكمەلەر ۋەكىللەرلەدە طائىشەمىشىدى . احمد افندى امىنە اينىكەك ئىمىرىنى قايناناسىدىن آ كلامايە قرارا وىردى .

احمد افندى آقشام ئۈستلەرى جامىع وياخۇد قىصاب و دكانلارى ئۈكۈندەكى بۈيۈك دىرەكلەردىندە طويلاش ت باغداش قورۇپ اوطورارق افطارلىق سىغارە خاۋىرلايان و بر طرافدان دە دو مانانان باشلار يە قىزىشان ، سۈكۈشەن خەلقلارلە اوطۇرۇشماي چوق سەۋمە يۈر ايسەدە يەنە اونلاردىن چوق اوزاقلاشمايۇر ، آنىچق آردەدە صەيرەدە قايناناسىنە باغچادە آرقاداشلىق ايدەرك كەچىرىيوردى :

بىر كۈن او قايناناسىدىن امىنە اينىكەكى سەۋرامىشىدى . يارىم سەاعت قادار او جانىزلاشان سەسى دىنلەدىكىدىن صۈك اونىڭ نە مىلى كۈزلەرى ئۈكۈندە او كۈز ياشلارنى آقشان قارا بىتلى ، كەندىش اوموزلى ، يۈكسەك بويلى ، صارا رەش چىرايلى سىد محمدك كەچىردىكى حرام ذوقلى ئىمىر جانلاندى .

سىد محمد كۈيەك ئەك زەنكىن خاچىللەرىندەن آغانىك اوغلو ايدى . او يىكرىمى اوچ ياشلارنىدە ، ايكەن ، كىندىسىنى كىفدەن ، ذوقدەن آيىران سەرت طىبىئىلى باباسىنى كۈمدىكىدىن

صوك عمرده يوكەنسز قالمىشدى. اونك قارداشلارى د، ياشايچە
اولدقلاريندن او يالەكنز حاجى باباسيندان قالان قيرق ، اللى
بيك روبەلىك مال وملكك آغاسى اولدى. اونك دوستلارى
آرقاداشلارى آرتدى ، اوکا عئل اوكرەتەنەر وكوندىارينك
بابا دوستى اولدقلارنى سوبەيەنەر چوقلاشدى . او چوق
وارمادن بىزم زەنەكن ياش آغالارمىزك قىافتلەرىزە ، كىردى .
باشىندە بىلتر اووق دەرىدن ياپىلمىش تەپەلىكلى بىرقالباق ، ئوستونە
يوشاق يوندەن ايصمارلاپ تىكدىرىلىش طار بر كاستوم ،
آياقلارندە يوكسەك ئۆكچەلى پوتوكلەر كىمىش ، كوكسەنەنجىر
قادار قالىن ، باراشىقىز بىر كوستەك آصمىش ، پارماقلىرىندە
قىزمىزى ، يەشىل طاشلى آلتون يوزوكلەر طاقشىدى .

او تەزدەن كوينە دوكان آچدى ، صىق ، صىق شەرلەر
قاننامايە باشلادى ، بانقلارك دوستى اولدى . ياراش ، ياواش
قارىشىق ، آكلاشلىماز حتى قورقۇنچ يارىسىلە تەلىندە يوز
لوكلەرك اوينادىغى كورەن سىد محمد زەنەكلىكەنك ، كەلىرىنك
صىرىنى اونوتدى. ھەركەلىشىندە بانقانك آنبارقانار بولودەرىن
خزىنەسەندە كەندىسەنە آورچ ، آورچ پارا وەردىكلەرىنى كورەرك
او ، اوخزىنە ياشادىچە كەندىسەنك آچ ، پاراسز قالمایاچەنە ايناندى .
اوغرىب بانقلارك ارچسىز بوجاقسىز دەنیزلەرە بەنزەن بول
خزىنەلەرىنك ، سىد محمد كىيىلەرىنك ماللارىندەن ، چالاشمالا-
رىندەن داملايان داملالارلە كوللە شىدىكىنى بىلەمەيور ، آكلا-
مايوردى . او شەرلرك يوشاق ياىدىقلى قادیفە آرابەلارىندە
ذوقلە قوررولوب صاوورولمايە آلىشەدىغەن و آغالىغى كويلو-
لەردە طائىتمى ايسەتەدىكەندەن يوكسەك بويلى ، چىليان

داووشلی اویناق بر قارا آیتیرله بیرده قادیفه لی شارابان آلدی ویاواش
ویاواش، شهرله رده کی ذوقله ریخی، کیفله ریخی کویه کوچورمه یه
باشلادی .

او، آرتیق خلقدان جماعتک صایغیلاریندان، قارت
آق صاقاللی حاجیله رینده ده صیقلما یوردی . اونلارک نه وله رینه
حاجی باباسینک وقتنده آنجاق بیروقت نمازینی قاجیرمایان
نمسلی، دورغون آداملار کایردی . بویه کی آغانک آغالی
باشلادقدان بیری اونلار کورونمه یور آرتق حاجی بابانک یورتونده
قدحله ر چوقوشدیریب، کانه لر چالدیریب، تورکیلر بیرلاتیب
صباحلاره قادار اوطوران، کیفی، ذرقی سه ومن یاش آغلار
صیق، صیق طوپلاشیوردیلر ...

سید محمدک یاقین دوستلاریندان بیرسی ده کویونک
آغاسی ... حاجینک اوغلی و آمینه اینکه نک آغاسی «حسن» دی .
آمینسه اینکه نک باباسی ده سید محمدکی قادار وقتلی ایدی .
اوندان ده باشقه او، اونک کبی صارانچ اولمایوب آلینده ن
کادیکی قادار هرکسه یاردیم ایندوپ کلن وعمرینده کیمسه یی
اینجتمه یی یومشاق طبعی بر آدمی ...

او، سید محمدک باباسیدان ایکی ییل صوک حاجیلیک کیدوب
مکه مکرمه ده اولمشدی .

حسن ده سید محمدن آحق چیقما دی . اونک ده آرقا -
داشلاری، عقللی بابا دوستلاری چوقلاشمش واکاده آغا
رتبه سی ویریش، اوده بیزم آغلارمیزک اوقالین میداللا ریخی،
آلتون کوسته کلرینی یوبنونه طاقیشدی .

اونلار سید محمدله صیق، صیق کوروشویور به رابه ر

هفته لارله شهرله رده قالمیور و کوزه لایکله ری به ییاز ، قیرمزی
بو یالارله کفنله نمش صاغلیقلاری تورلی ، تورلی مرضالارله
چورومش قادینلاره و یاواش یاواش نه ریجی ، ئولدریجی زهرلی
ایچکیله رده ، انسانلیغی جو یولوب بیتمش چالغیجیلره یوزلیکله ر
صاوورماقله ذوقله نیور ، کیفه نیوردیلر . اونلار ایشله ریخی ،
که لیرله ریخی نیکده بیریله جاندان دوشونمه یور ، اونک ایچون
کدرله نمه یوردیلر .. قیش کلسه بوشهر ذوقله رینه کویله رک
کورولتولی تو یالارینده قونوشالار ، چالغیجیلره دیز چو کدیریب
چالدرتمالارده قوشولویوردی ..

بو حرام ذوقلی عمر ، بو بربری یوقلیغنه سوره کله یین
دوستلیق اونلارک اراسینده قالمادی .. اونلارک بو ئولدریجی
یا قینلیقلاری ، قفادارلیقلاری و آرادا کی کویله ر ایچنده کوزه .
لیکیله ، عقلیلیغیه ، ته ربیه سیله آ کیلان بولور قادار صاف ،
لکسین بر عمرله یاشایان ، ملک قادار ملایم روحلی سه ویتلی
بر تاتار قیزینک یاشایشی ده زهرله دی .. اونک که نچلیکینی ،
اونک کوزلیکینی ده صولدیردی .. اونک عمریخی ده قاراماتملرله
بویادی ! بیز رحمتی بابا کله آمینه لره رک کویله رینه چوق کیده ردیک .
اونک بیرده نیر قیز قارداشی آمینه نک اجه سیله نه وله نمیشدی .
او رحمتی کندی نه ر قارداشلاریله نه قادار آ کلاشاماسه
اونلاردن نه قادار اوزاق یاشاسه قیز قارنداشیله ده اوقادار
سه ویشیر اوکا اوقادار یاقلا شیردی .. بهن همان هر سفریمزده
آمینلرک نه ولرینه واریردم . اونک رحمتی آناسی یومشاق
طبعیتلی ، صیجاق روحلی برقادیندی . اونکله بیز به ک دوستدق .
بهن آمینه یی هر کوروشومده برقات داهاسه وه ردیم . اونک

هان هرآی ، هرینل کوزدلیکی آرتایور، یاناقلارینک په نیهلیکی ،
دوداقلارینک قیرمزیلینی ، کوزله رینک جانلی ییلتراووقلنی
کیرپیکله رینک ، صاچلارینک اوزونلینی زیاده له شیوردی ...
هیچ اونوتنام بیر بازار کونی مهن اونلاره کلشدم ..
ئووده کیمسه یوقدی .. اویوکسهک نه وله رینک دهنزه باقان
بالقوننده اوطورمش بهز طوقویور وانجه ، تیردرک ، یومشاق
برسه سله یاواشدن :

پهنجه ره به کون یتنه ز میوالیقدن آخ ...
هم صاراردم هم صولدم سودالیقدن آخ ...

به یتینی سویله یوردی .

مهن اودقیقه ده یالدايه ، یالدايه روحی ، قلبی صاراراق
انسانه کندیسنی اونوتدیران طاتلی ، ذوقلی ، دوقوناقلی سه سی
دینله به به باشلادم ... مهن ده کیل کویا هرشی . آغاچلار ،
چیچه کلره ، ئویک ئوکونده کی آسمه نك یاپراقلاری ، قوشلار
نه وهت هرشی صوصمش بویوک بیر صاییلله ، یوکسهک بیر
سه وکیله ، دهرین بیر دویغوله اونی دینله یوردیلره . او کون ،
اودقیقه ده اونه قدار ، نه قدار کوزه لدی ؟ ..

اونک او کون نورلی کوزله رینده اوقادار سه ویلی بیردالغینلق ،
صیجاق سیما سینده اویله بیر یومشاقلیق واردی که اونی اودقیقه ده
خانلار کورسه یدی ، ئوکونده دیز چوکه ر و بوتون روحلاریله
تقدیس ایدره لریدی ...

سید محمد ، آغالغنک ایلك ییملارینده بویاقین کوبله رده
یاپیلان بیر طویدان قالمزدی . اونک قارا قاشقاسی به یاز کوبوک
باغلاپ انجه قولاقلرینی تیکله ییب ؛ کیشنه به ، کیشنه به کلدیکی

زمن جالغیجیلەر دامه چیقاراق اونی قارشیلاردیلەر اوده طوی
ئوینه وارنجه آتی هرا دیم آتدیچه جالغیجیلەر کوهوش
روبله لر سهر پهردی .

او آمینه نك حاجی باباسی حاجیلیكه كیتمه دهن اونلاره
خودا بیهر میشدی . حاجی بابا او وقتله رده آلتش یهدی
باشلارینده ایدیه ده نورلی چیراینده قیرمیزیلیقلار سیلنمه مش ،
کوزله رینك نورلیغی آتمشدی ... جامه دهن قالماز ، باغچاسندن ،
باغیندن آیریلماز ، یالاندان ، منافیقلقدان قاجار ، هرکی
ملایمتله یاواشلیقله قارشیلار آزدان چوق آكلار ، تجربه لی
بیر قارتدی . حاجی بابا ، سید محمدك باباسی ئولدیكدهن صوك
كه چردیكي عمریندهن اونك روحینی آكلامش و عمرینی ناصل
بتیره جکینی كه سدیردیکندهن « اوقیرقینده عاقل بالیغ اوللا -
جقلارداندر مهن اوله سینه قیزی می وه ریپده خورلا تامام »
ده یوب سید محمدی یاقین آلامیشدی ..

او حاجیلەر ئولدیكدهن صوك اونلارك بوستلارینده
شیطانلا توره دیلەر ... اونلارك یورتلارینده دین وانسانلیق
لافلاریندان زیاده قدحلەر دینله مویه باشلانندی اونلارك
صاغلیقلارینده جمعه نمازینی قیلدقلارینی قارتلاره سلام
ویردیكله رینی کوروپ مسلمان و تربیه لی ، عقللی انسان
اولدقلرینه ایناناراق سهویندیكله ری اوغوللاری آتیق اونلاردان
چوق عقللی ، چوق آكلایشلی اولوب اونلارك سودیکله ری
شیله ردن بریسنه حرمت ایتمه دیكله ری کبی اونلارك ویردیكله ری
قرارلارینی ده اونوتدیلار .

حسن ئه سکی ئوربالارینی ، ئه سکی عادتله رینی ، ئه سکی

صایغیلارینی ناسل قولایقله عمر سندن قالدیریب آتدیسه باباسی نك
ویزدیکی قراای ده اوقادار اینجه مدهن فکرندن سیددی .
باباسنك باشینه مزار طاشی یابدیر یلادان حسن اونك
قرارلارینی اونوتدی . واونك یوره کینده باباسینه اولان
سه وکیسنك صوغوق برکولکھسی بیله قالمادی ... و آمینه اون
دوقوز یاشلارینده ایکن سید محمد نشانلاندی .. زواللی
آناسی بوکا باشده راضی اولما مشدی . صوکرالاری آمینه نك
هیچ برسوز سویله مدهن اوقاراری قبول ایتدیکنی کوردیکی
زمان صوصم مشدی . اودوندن بوکونکی فلاکتی ، زهرلی
عمری کورسه ییدی ، هیچ اوقراره راضی اولورمیدی ؟ ...
اوجنازه سینی کورمه یه قائل اولوردی ده اوقراره قارشى مدهن
کله ن هر شیئی یاپاردی . یینه غریب بختلی ایدی ده قیزینك
طویوندان صوك بیر بیله وارمادان تولدی و جاندان زیاده
سهردیکی اولادینك بوقارا ، بوماغلی عمرینی کورمه دی .
قارتلار آمینه نك طوی قادار شه نیکلی طوی بیزم کویله رمز
قورولدو قدانبه ری یاییلمادیغنی سویله سه لهر آمینه یی اووقت
کورهن قادینلارده اونك قادار طویونده ئوکونوپ ، کورله ن
بیر قیز کورمه دیکله رینه اینانیردیله
بو طویدن هر کس چالغیجه لهرک ، ایچکیله رک ، چیراقلارله
دوناتیلیمش سینیه لهرک ، پیشییه آشلارک ، کله ن مسافرله رک ،
کەتیریلەن باخشیشلارک ، ساعتلارله طاشینیلان جیه زله رک چو-
قلیغنی سویله یوردی .
بیزم طویلارمز کوز یاشسز اولماسه ده ، مهن بیزده هر کله ن
اولا ق قیزک یه کی عمرینی کوز یاشلاریه قارشولادیغنی بیلوپ

اولانلار ك ئوكونچىلى سوزلەرىنە آلىشىق اولسام دە بىلىم ، نەدن
ماكا اوچوق سەودىكم آمىنەنك يانىقلى سوزلەرى بللورلەشە ،
بللورلەشە آقان كوز ياشلارنى پەك دوقونمىشلاردى ؟! احمد
افدىنك قاينانانى بويىلدىكلەرىنى كويويىنە پوك سەويپ ياواش
ياواش آكلاتىركەن آچاغىنى ، يورغونلغىنى بىلە اونوتمىشى .
اوصوك سوزلەرىنى سويلەركەن يولداكى باللارك « اذان »
اذان ، دى بە باغرىش سىدقلارى ايشىدىلدى . اودىقەدە احمد
افدىنك خانى دە باقوندان پاك شان سەسلە اذانى موژدەلەمەيە
باشلامىشىدى ..

اونلر صىق آدىملاريلە ئەوۋە ، سىفرەيە ياقلاشدىقلارى زمان
قارت احمد افدىيە شوسوزلەرى سويلشىدى :

ايشتە اوحران ذوقلى صىچاق عمر اون يىلە وارمادان
ناصل اونلارك ماللارىنى ، مىلكلەرىنى يىرىتىدى بىردىسىدە
آمىنەيى دە ياشلىغىندە بويلە صولدىردى ... بويلە قوروتدى ، بويلە
چوروتدى !.....

بوكوندەن صوك اورازا ، بايرام كىلدى ، كچدى ... احمد
افدىنك عمرىنە بىر چوق كۈنلەر ، هفتەلەر ، آيلار داھا
قوشولدى . او ايلك بهار دە مەكتەپتىن صوك كويىدىن اوزاقلار دە ،
يوكسە كلەردە يالگىز كەزىمەيە آلىشمىشىدى .

قاباداڭك ئەتەكىندە ، قويويەيشىل چابىلارك اورتاسىندەكى
قىردىشلىق دە بو كسە كچەرتە پەجىك باردى . او اورادان كورولەن
دلىر كورونىشە باقايى چوق سەوۋەردى . اورادان كويلەردەكى
ئەولەرك قاراتوپراقى ، قىرمىزى كىرەمىت ، يەشىل بويالى ئەنە كەدەن

يايىلمىش دامالارى صايىلدىغى كىي بويوك جەۋىز آغاچلارى، يوكسەك سەلۈيلەر، بىر صىرادە نىزىلىش باغچالار، باغلار، آيلا نىچىق يوللار: قايالىقلى يالىلار، ار جىسىز بوجاقشېزدە نىز كورولويوردى. احمد افندى ھەركون بوتە جىكە قادار كلىر اورادە يوزى قويون ياتاراق او قوماق ايستەر لاکىن بىرتورلو كوزلەرنى قارشو- سىندەكى بايىعتك دلەلەر رىنكلەرلە، كوزەل كورونىشلەرلە ايشلەدىكى، يالدىزلادىنى سەۋىملى لوخەدان آيىراماز ويىر چوق زمانلار كىتابىنە باقق دەكىل اونی آچايى بىلە اونوتويوردى.. اويىر طاقم مى مسئلهلەرى دوشومەك ايستەردى لاکىن بىرتورلو بولوندىنى چاملىغىك آرقاسىندەكى داغىك ياۋاش، ياۋاش كوكوس كەچىرەرك يوكسەلندىكى بوغۇق ايتلەمەلەرى دىنلەمكەن وازىچە مەزدى... اونىك روھى، جىسلەرى اودەرىندىن يوكسەلەن، آغىزدان ياسىلان قاۋى اينىلىتىلەرى ئەك بەجەرىكلى چالغىچىنىك كەنەسىندەن يوكسەلەن حىزىن ئەينلەرك تىترەمەلەرىندەن دىھا زىادە سەۋىپ دىنلەردى.

بىر كون احمد افندى بو قىردىشلىقىدە بىر چامە دايانپ ساعىتلارلە اوتورمىش، حىزىن دويغولارلە كلەكۈنى كىفتە سارىلاراق باطان كۈنەشى يوللاشمىش واطرافىنى قابلايان قارانلىقدان ئور كە كەنەسە اوكا ايصىنمە يە چالغىشاراق يەكى دوغماقدە اولان جانسىز يارىقلى صولغون بىرىنلەردىن كوزلەرنى آيىرامامىشىدى.. او اوصىرەدە نە قوشلارك يەنىكىل تور كىلەرنى نەدە كەچەنلەرك داۋوشلارنى ايشىيدىيوردى.

أمىنە اىنكەنك عمرىنى، اوروھىك ياشادىغى قارا كۈنلەرى كەچىردىكى آچىلارى، اوبلوطلى كوزلەردىن آقان كوز ياشلارنى

بیرەر، بیرەر فکرىندەن كەچىرمىش و آرتىق اونك بۇ كۈنكى
عمرىنى، مەكتەپكە قىزىقارلىق « قدر » لىرىنى آكلاماغى.
قالقىشمىشەندى .. كىم بىلەر نەدن اونك اوصىفە قارشىسىنىدە
فكرى قارا بلوطلارلە قاپلاندىنى قادار روحي دە دەرىن مائەلەم
كومولوبوردى ؟!

اوتتەرىن آدىملارى، ئەزىلەن روحيەلە بولوندىنى چاملىقدان
آيرىلىپ كۈي يولىنە چىقىدىنى زمان بوقايدان بىر داووشك
ياقلاشدىنى ايشىتىدى . واونىكلە بەرەبەر كىتمەك ايچون بىراز
بىكلەمەيە قرار وىرردى .

يول كىنارىندەكى يۈكسەككە قايىە اوطورارق كويك تىترەك،
جانىس يارقىلارنى يالىلاردەكى روسلارك پارلاق ئەلەكتىك قىزارلە.
رىنك ضىيالارنى بەلەمە باشلادى .. اونك روحي بىرقات داھا
كىرلەرمە، غىملارە كومولدى ...

او، آيدىنلا اودىن بىرىنى بوتون يىكىتلىكىلە، دىرىلىكىلە
حىاتە اتىلان بىر كەنجك امىدلە پارلايان نورلى كۈزلەرىنە،
دىكەزىنى ايسە صوك نەفسلەرىندە ياشايان بىر خاستانك كىتەككە
بولولطانان فەرسىز، صولغون كۈزلەرىنە بەزە تىيوردى .

داووش ياقلاشمىش، احمد افندىنى دوشو بىجەلررىندەن
آيرىمىشىدى ... قارشىدىن اودون يۈكلى بىر مالى (كۈچۈك
يۈك آتى) كۈچلىكلە، قىتەسىز آدىملارنىلە سەندەلەيە، سەندەلەيە
ايەرىلەيور واونك آرقاسىندەن آياقلارنىندە چارىق، باشىندە
ئورمە قالپاق، ئۈستۈندە يامالى پالطو كىمىش كەسىك اوكسو -
روكلى بىر آدمكە بىيوردى .

بو، اون، اون ايكى يىل اولىسى آيغىرلار اوينىاتان ؟

شارابانلارده قورولان ... لاره چالغیجه لره یوزلیکله رصا ووزان
قیرمنی چیرایی ، اوتکون داووشلی سید محمد آغا ایدی ..
بو آدمی کورمک ، بو آدمک اوکسور وکله رینی ، جانسین خیر یلتیلی
نفسله رینی ایشتمک ، صولغون چیرایینه باقق احمد افندینک
روحینده کی کدرله رینی قاینا تمشدی . اودی ری و آجی یانیق
اونک یوره کینی بوسبوتون صارمیشدی .. اودونکی وارلیقه
بو کونکی یوقلینی دونکی صاغلیقه بو کونکی چوروکلیکی دوشو-
ندیکجه یوره کینک بوروشه ، بوروشه نه زیلدیکی فکرینک
تیره به ، تیره به بوزلادیغنی ، دیلینک طونولدیغنی حس
ایدیوردی ...؟

سید محمد آغا احمد افندی به آتله اودون طاشیمقده کی
به جه ربکسین لیکنده ، آتینک بو کونک یولده ایکی کره چوزو-
لدیکندن بوقادار که چیکدیکنی که سیک نفسله یله آکلاشیوردی ..
احمد افندینک روحی هیچ بیر زمان بو قادار کدرله ،
آجلیقه قاپلانامامشدی ... او بو آدامله یورودیکی دقیقه لرده
قارشیسینده یالکز سید محمدک ده کیل بوتون قیریم تاتارینک
واراغینی ، صاغلیغنی ثولدی رهن ، کومهن بیر عزرائیل قانادینک
قاره کولیکله رینی کورو یوردی .. اونک یوره کی مرحتله
جوشموش کوزله ری یاشارمش ، دیلی کیمیکله شمش ، چه نرکسی
کلیدله تمشدی ... اوکا سید محمد آغانک یولوندان کیتمک یوروق
ایدیسه ده او عجله آدیملار یله اوندن آیریلدی ، اوزاقلاشدی .
او کویه کلینجه به قادار یاواش ، یاواش یوکسه لهن آیک نورلی
صاچاقلاری آراسینده بیزیم صاغایغمزی کومهن ، سعادت مزک
حیاتی اولسون یاشاتمایان دوشمانی دوشونویور و نه وینه کلدیکی

زمان امیدسین ایگله نه زیلهن فکریندهن، کدرلرله تیتیره من قلبیندهن.
ماتمله له نور تولهن روحیندان شو سئوالی صور ووردی :
— هر قارانیق بیر نورله آیدینلاندینی حالده عیبا، عیبا
بیزم ماتلی، کدرلی سیاه کوز یاشلی قارانیق عمر من هیچ بر
نور، هیچ بر شعله ایله نورلانا یا جاق، یالیزلانا یا جاقی ...؟

احمد افندی بر کون مکتبک باغچاسینده کی یوکسهک جه وز
آغاچینک دینسده کی ایسکامی ده اوطور وور و وجودینده کی
یورغونلیقلارینی، زحمتلهرینی تازه هوادان سهریلهن یه نکیل
یهلله ره کومهک ایسته یوردی .. بالاری توله لیک بر ساعت قدر
راحتلانیور مکتبه یاقین بیر عچه ده اوینایور، باغیریشیوردیلهر.
احمد افندی یالکز سه سسین بولندینی یوکسهک ته په چیکدن
اوزاقلاره، ده نیزه، حتی ده نیزدن ده ا اوزاقلاره آز، آز
سه چیلهن یوقلیقلاره باقوب دوشونویوردی .. او، بودورغون،
بوسا کن عمرینی هیچ بیر شیئه بوزدیرماق ایسته مه یوردی .
او، او بیوان ده نیزده یوکسهک دیره کلی بالابانجه بیر
واپورک طایا، طایا ایله زیله دیکنی کورسه ده اونى کوزله ریه
یوللاتمانی آرزو ایتمه یور ... اهر شیئی اونوماق، هیچ بیر
شیئی کورمه مک ایسته یور و کوزله رینی واپوردان، ده نیزدن
بوتون عمردن، انسانلاردان اوزاقلاره باقما یه زورلایور،
اونلاری یوقلیغه سوره کله یوردی ...

نه چینی ...؟

چونکی آرتیق اوهر یرده، هر شیده، حیاتی جانلاندیران
هر کولکه ده بیر غم بیر فلاکت بیر مانم ایزی کورویور یاخوده

هر قابك هر روحك كوز ياشيله بوغولدقلارينه صولده قلارينه اينانيوردی ..

او اُمينه اينكه نك سه وئيلي كوزه لليك نك مسعود عمر نك ته قدار مرحتسز انكه حرام ذوقله رله صولديريلديغي بوتون روحيله آكلامايه چاليشديغندانهري اونك كوزله رينده بوتون بوتون تاتار خلقينك زهرلي قاراكونله ري جانلانيور اونك فكريني بورا حنسنزاني دوغوران سبب اوغراشديريوردی ... آرتيق ، اونك بوغملي بوكدرلي مسئله ايله فكري ده كيل ، روحی ده يورولمشدی ... اونكچون او بوكون بو آغاج ديدينه يرشئي كورمه مك ، هرشيئي اونو تماق ايسته يوردی .. اوياريم ساعت قدار اوراده اوطور مامشدی .. ييرقادينك يوشاق ، صيچاق ، جانسنرسي اونك دالغين كوزله ري اويانديردی .. بو قادين اُمينه اينكه ایدی .. اونك چيراني بير آز دها صولمش و كوزله ري بير آرداها ده رينليك ره صاقلانمش اونلرك چوره له - رينده كي قاره خلقه بيراز دها قارارميش ، سه سي بير آز دها يوشاقليله تيرمه مه يه باشلاميشدی ...

اُمينه اينكه احمد افندی يه ، كويده او جا پاره سي طوپلايا - تلاردان آغلمايه كليشدی . اونك قوجاسي اوچ ، درت آيدانبه ري مکتبه قاتنايان باللارينك آيلاقلاريني ويرمه ميشدی . اونلاري زورلايور ، اوکا بو هفته ده پارا ويرمه زسه بالالاري مکتبه ييراقا ياجاقلاريني سويله مشله ردی ... اُمينه اينكه احمد افدينك مرحتنه صيغنايه گلشدی .

او ، احمد افديده ن اونلارك توتونله رينك صاتيلماسنه قدار بكمه سيني وبارا طوپلايانلاره اونك بالالارينك آيلاقلاريني

کندینک آلدیغنی سویله مسنی رجا ایتشدی ...
احمد اقدی نه وولله ری ، اولله ری یوقادینی جاهلیکک
مرحمنزلیکک یاخود بونلاردان ده بویوک بیر دشمن اولان
سه وکیسنزلیکک ، صایغیسزلیغک بیر قوربانی دهیه آجیوردی .
فقط ، بو کون اونک بوقادار یوقیسزلیقله ، خورلقله چکیشدیکی
حالدله بالالارینک جاهلیککدن قورتولمالارینی آزاچق اولسون
اوقوما ، یازما اوکر نملرینی جانان ایسته یوب ، اوکا تیرمه یین
یومشاق سه سیله یالواردیغنی دینله دیککدن صوک اونی بوتون
روحیله سه ومیشدی ...

بوقادینک کیتدیگجه یومشایان ، یومشادیقچه روحه ،
یوره که ایشله یین سه سی احمد اقدینک روحینک طینجلیغینی
تمامیله بوزدی .. او یاواشلیقله سویله نیلن سوزلر اونک
روحینده ده نیزده کورولن واپورک سه رپدیکی به نکیل ته بره نملر
کچی ده کیل ، یوکسه لیکجه به یاز کو بوکلر صاچان آرسلان
اینتیلرله ربه کورله یین فورطونالار صاچشلاردی ، او آمینه
اینکه نک ایسته دیکنی بیر سوز سیز تبول ایتدی فقط ، او بوکاراضی
اولامایوردی . او ، آمینه اینکه نک صولدی ریلش روحینی ،
امید سیزله ندیریلش قلبینی اوقشاماق تسلی ایتک ایسته یوردی ..
او ، آمینه به سوزلرله سویله ، شدی :

مه ن سیزک ، سیز تاتار قادینلارینک که چیر دیککنز فلا کتلی ،
ماعلی قارا عمر ٹوکونده چوق دوشوندم ، چوق کدرلندم .
سیزلر ، سیزک عمر یکیزی چوروتن ، املله ریکیزی ٹولدورن ،
ایوبله بردوشمانک قوربانلاریسکیز که اونک آردیندن باغیرا ،
باغیرا لغت حقینه سیله مالک ده کیلسیکز ! سیزک او مرحتبیز ،

ملعون دوشمانکیز بومملکتده بومسلمان دونیاسینده اوقادار
قاوی ، اونک دوستی اوقادار چوق ، که سیزلره اونک آدنی
بیله سویله تمه یورلر .. موللار ، حاجیلار ، شیخلر ، آغلار ،
بوتون خلق اوسیزک دوشمانکیز ئوکونده نه کیایور ، اونی
صایورلار ..

سیزک صولدیربلان کوزه لایکله ریکیزدن ، نه ذیله ، نه ذیله
دوکیلن کوزیاشلاریکیزدن ، چوروتوله ، چوروتوله کومولان
یاش وجودلاریکیزدان بیرسی اونلارک دویغولارینی چوشدور
مایور مرحمتلرینی آرتدیرمایور ، بریسی بویتمه ز ، توکتمه ز
جنایتلری اونلره دوشونده مایور واونلاری هر قساحتی ، هر
قانلی ، هر عادیلیکی « قدر » . یوکلهمه کدهن واز کچیره مایور .
بیرطاقی عادت ، بیرطاقی کوردیخیلیک دوستی اولوب اوسیزک
بویوک دوشمانلاریکیزک طرفداری اولویورلار . ابوتون
کوزه لایکله ری صولدییران ، بوتون وارلیقلاری صاوروتان ،
قادیلیغک عمرینی قارا ماتملره له ئورتهن شیطان یوره کلی ، قانلی
طیرناقلی دوشمان : سه وکیسیزلیک ، دویغوسیزلغیدر . اوسید
محمد آغا ، سیزی سه و سه یدی هیچ سیزک اوکوزه لایککیزی ،
نازک روحیکیزی ، دویغولی قلبکیزی انجتمه یه ، نه زمه یه
قالقی شیرمیدی ؟ ..

اوکا مرحمتسزلیکله سیزک ملک لیککیزه قارش یومروق
صالاتان ، سیزک انجه یومشاق سه سیکیزی قاتی ، نه زیجی
داووشلریله بوغان اوکا سیزی دوشوندرتمه ین ، صایدیرتمایان
اوکا مالیکیزی ملکیکیزی یوق ایتدیرن می ده آنجاق اودوشماندر .
نه کر اوبانجالاریکیزی ، باغلاریکیزی سه و سه بیلسه یدی اونلار

یاننده او طور ماقدان ، اونلاری دوزه لقمه کدن ، کوزمه له -
 شدیرمه کدن ذوقلنسهیدی ، روحیه اونلاره آزا جیق اولسون
 باغلانسهیدی عجباً اونلارک صاتیلا جقلارینی دوشونوب آرتقاچ
 مصرفلاردان صاقینا زمیدی ؟ ... نهوت ، تاتاری مالیکه رقادر
 یومشاق روحلی ، حوریلەر قاداردلهر چیرایی قادیلاریندان
 آیروپده شهرله رده بیرطاقم صوغوق ، مرضلی قوقلارلارک
 نهته کلهرینه صاریلر توپده ردلتهن ، اونلر کوزمه لیک وزه نکینلیک
 خزینه سی اولان ماللارینی مالیکه رینی اونوتدیران شی : اونلارک
 سه وومه مه لهریدر . هرشیئی یوق ایدن ، هر صاغلیغی چوروتنه ،
 هر کوزمه لیلیکی صولدیران دوشمان سه وکیسزلیک ، دو یغوسیزلیقدیر .
 نهوت بو کونک تاتارلاری نهقدار سه وومه یهرک ، نهقدار
 بوتون روحلاریلر « عائله » لهرینی ماللارینی حتی کنسیدی
 « من » لیکه رینی سه وومه یهرک هر کون بیزار دنها هرشیئیک
 ئوکسوزی اولویورلار سه تانار قادینلاری ده اوقادار سه ویله -
 دیکه رینی ، صایلمادیقلارینی ، حتی دوشونولمه دیکه رینی دیویا ،
 دوویا هر آن بیزار دها کوزمه لیکه رینی ، صاغلیقه رینی کوزیاشلاریلر
 کفنه یور .. نه یامالی ؟ بلکه زمان کلیر ، بومامله - ئوکونده
 اینجینه نلر ، کدرله نه نلر ، آغلایانلار چوقلا شیرده نهایت تاتار-
 لارده بوهرشیئی کومدیره ن دوشمانی ئولدرر ، کومه ر ،
 حیاتلاریندن سیلرلر ... وبیزیم مملکتیمیزده سه عادتله ر ،
 سه ونجیلر صاچان سه وکی کونه شی دوغار ، بیزله رده کوله ر ،
 بیزیم قادینلاریمیزده سه عادتله ، تازمه لیکه ، تورکیلرله یاشارلا ...
 آمینه اینکه آرتیق سوئوقلقله بوسوزله ری دینه یه مه یوردی .
 اوسوزله رده ن هر بیرسی اونک یورکینی جوشدیریوردی ..

اونك كوزله رينده پنه كوز ياشلاري قاباريور، ديريلوردي .
 نهوت، نهوت احمد افندي مه نيم مالم ، ملكيم بونيو مداكي
 آلتونلارم ، صاغليغم ، تازه ليكيم ، هر شيتم مه ني سه و مه ين
 بير آتامك ياخودده سه وكي بي دويمايان بير يوره كت حرام
 ذوقلي عمرينك قورباني اولديلار ، بيرداها نهله كچه يه جك كيبي
 اوزاقلاره اوچديلار . يوقليقلارك دهرينليكله رينه كو، ولديله
 فقط ، مه ني اونلارك بيريسي جاندان ، روحك ، قلبك
 دهرينليكله ريندن خوشديروب آغلاتمايور ... مه نيم آنجاق
 بيرشي قايمي طبرناقلايور ، وارليغي صولدير يورك اوده
 مه نيم سه ويله ديكيم ، مه نيم قادينليغيك صاييلما ديغدر .. مه ن
 چكديكم خورليني ، يوقسيزيني ، حقسيزيني ، ظلمي ، هپني
 هپني اونوتايير ، اوما تلي ياشيشي تماميله عمر مدهن سيلوب
 آتايير ؛ هر شيته ، هر زورليغه سه و ميپ قاتلان بيليردم .
 نه كر مه ني آجيسايديلار .. مه نيم قادينليغي حرمتله قارشو -
 لاسه ، ماكا هيچ اولماز سه صيچاق كوزله باقسايديلار .

نهوت احمد افندي بيرقادين كوزليكني ، عمريني ماليني
 آينه تسليم ايتديكي نه كر كه كدهن آنجاق بيرشي ايسته ، او ،
 ياقلاشديني قابده آنجاق يرشي دوويماق ايسته ، كه اوده
 سه و كيدر . ماكا ياشليغيمده بير ياش بير تورك شاعرينك شو
 يتله ريني يازمشدي .. مه نده اونلاري مييمك نهك دهرين بر
 نقطه سينه يه رلشدير مشدم :

ياشاماق چونكي بنجه سه و مه كدر ..

عشق يوكسه ليه ن زواللي حيات

نه سفيلا نه بير سورومه كدر .

بوسوزله ر تماميله قادينليغك روحينك ديليدر . عشق
قادينسيز . قادين عشقسز ياشامايانز .. هر عشقه تيرمين بير
قلبدن بير قادين سياسي وهر مامله باقان قادين كوزله رينده بير عشق
كولكه سي تيرمه يره كه ياشار ... بير قادين هر شيئه قاتلانير ،
هر شيلاه جه نكله شير ، هر حقسيزليغه بوبون نه كهر .. فقط هيچ
بير قادين سه وكيه سيز سعادته ياشاماز ، چونكه عشق ، قادينك
هواسيدر . او اونسيز نه كه زه نكيه سارايلارده بيله صولار ،
نه كه سويلى جنتلرده بيله ايرير ، كومولور .

نه وعت كيم بيلير ، بلكي مهن سارايلارده راحتليقه ، ذوقله
ياشايدم ده تماميله مسعود اولاياجتم ؟! فقط ، مهن روحك
تماميله سعادته نورلاماسي اميدني چوقدان قارا دم نيزك - انما -
الارينه كومدم .. مهن قادينليغكم ده كيل آنجاك انسانليغكم
حقني قوجامدان بكه دم . مهن سه وديكم قادار اولسون سه ويله كه
ياخودده اوندن ده زياده صاييلماسي ، آجينامي آردم . فقط
مهن قادينلغكم ده كيل انسانلغكم حق اولان اينجه ليكي ،
شفقتي ، بومشاقلني ، مرحمتي بيله عمرمه بولامدم . احمد
افندي بوچوشمش يانيق روحلي امينه اينكه كه نه كيزلي بير
دويغوسينه ده دوقوندي . اونك روحينك نه كه آجينديني
ياراسيني ده طيرناقلا دي واوكا :

— امينه اينكه مساء . ايتسه كز سيزدن بير شي صورماق
ايسته بورم .. ديهه رك اونك ناصيل اولوپ ده تور كيه ده
بهيتله ده ايشله نمش مکتوبله ر آلدیغی واونلری ناصیل اولوپ ده
اونو تادیغی صوردی .

آمينه اينكه كه يوزني اينجه بير په نه ليك ثورتدي . اونك كوزله ري

بیر پارچا دهاییاترامایه باشلادی .. قاشلاری چانیلیدی .. کەنیش
ما کەنایی قاتمە، رەلەندی ، یاواش ، یاواش دوداقلاری تیتزە مەیه
وکتیدیکچە دومانلار کوزلەریندە یینە بیر قاچ داملا کوز
باشلاری یووارلانە ، یووارلانە طویلانمایە باشلادیلار .. آمینە
اینکە بیزاز راحتلاندقەن صوگ کەسیک نفسلەر آلۆپ :

سینز ، مەنیم عمر مەدە دیلیدەن کەندیمک بیلە ایشیتیمە دیکم
بیر شیتی دینلەمک ، مەنیم قابمک ئەک کیزلی بیر سیرینی ئوکرە نمەک
ایستە یورسکیز ... مەن سیزک ، بیزم عمر من چۆن جاندا
اینجیدیککیزی حتی اونک ماتملەری قارشوسندە آغلادیگیزی
کوردیکدەن صوگ سیزە اونى سویلە مەیه راضی اولویورم دەدی ...
کۆیمزک تورکیە یە کوجەن امامینک اوغلی ولی مەنى
سەو میشدی .. مەن دە روحمە اوکا بیر صیجاقلق دویویوردم .
مەن روحمک ولی یە اولان بویاقینلیغی اونک ایری کوزلەریندە ،
قارا قاشلاریندان ، اینجە میقلاریندان زیادە طبیعتک یومشا
قلغەن ، اوقشایجی سوزلەریندەن نازک روحلیغەندان
دوغدیغە اینانیورم .. او ، ایستانبولدە رشیدیە مکتەبنی
بیتروپ کلدیکدەن صوگ باباسی اونى ، مدرسە یە کیرمەک
ایستەمدیکی ایچون آرتیق اوقوما یە یوللامامشیدی ...

او بیر قاچ ییل کۆیدە یاشاسەدە خەلقلاردان اوزاقلاردە
دولاشیر ، چوق زمانلار ایکی ، اوچ باشلاریندەکی بیر قاداشینک
آلیندەن طوتوب ئەولەزى ئو کوندەکی باغچادە کەزینیردی ..
یازدە او باغ ، باغچالاریندان آریلساز ، دیرە کلەرك
صاقینلیقلاریندە اوطوزور و یە تکیل یەللەرك سەرنیلکەریلە
فرحانۆپ کتابینی اوقوردی . مەن بیر یاز کونی ، اون یدی .

باشلارمده اولديغ زمان آنامله باغچاميزه كيتديكمزده اونى باغچالارينده ديرهكلهرك آراسينده كه زينديكى زمان كورمشدم. اوكون بياغم نهدن مه نيم صيق صيق اوران يوردمده يهنكىل سهرين بيرصيجاقلق ياييلدى . بيلمم نهدن مهن اونك يالكز سه-سه-سيز ، شامانه سيزا باغچهك يه شيليكه رنى آراسينده ايندهكى چيجكه رينى مرحمله ، نازكليكه قوقلايه ، قوقلايه كه زيمه سيني اونوتاماشدم ... مهن اونى نازك وجودلى ، يومشاق قانادلى ، پارلاق رهنكىلى كوبهلهكله ربه زه تيورواونك هر كسه نازكليكه ، يومشاقليقله كوروشمه سيني ، هر شئي مرحمله ، ياواشليقله قارشيلاماسيني هر كون بيزاز داها سه وييوردم ... فقط بوكا عشق دهمك ممكيني ؟ ... بيلمه يوردم .

مهن اونى دوشونويور . ساعتلارله ده نيزه باقاراق اونى كوزله ريم ئوكونه كه تيرمكدهن و اونك مكتوبله رينى هر كون ، هر ساعت تكرار ، تكرار اوقوماقدان ذوقله نيردم . او ، قريمدان كيتديكله رينك ايكنجى يىلى قريمه سيلايه وباباسينك مينده قالان آلاچاقلارينى طوپلامايه كلشدى .. او وقت بيز اونكله اوزاقدن هر كون كوروشمكه ده ياقيندان آنجاق مه نيم طوتامك نه وينده اون دقيقه قادار به رايه ر قالا . بيلميشدينك . اوزمان اوماكا ايستانبولدان چه وره سى اينجه ، به ياز ، پارلاق مينجاقلارله ايشله غمش بويوكچه بير بويون آلتونى كه تيرميشدى . مه زده اوكا بير بالا ايله چه ورده رينده رهنكىلى اينكله رله ايشله ديكيم « اميد » سوزى يازىلى بير به ياز ايهك ياولوق يولاميشدم بير يىل صوك اوصونكى مكتوبنده قوله رادان خاستالانديغنى و عمر ندهن قورقديغنى بيلدير يوردى . او مكتوبنده

سوزله رینی شو سطرلاره بئیرمیشدی :

« مهن مه نیم روحی طور اقلارک ده رینلیکله ریندهده .
ایصیتا جاق سهویندیره جک بیرکله بی یاشادان اوسه ویلی یا ولوغی .
مه نیمله به راهر کوممه له رینی وصیت ایده جکم . مهن اونسیز
یاشاماق ده کیل ، چورومه ک بيله ایسته مه یورم . اوامیدلی
یا ولوق مه نیمله ، مه نیم که میکریمله چورورکن مه نیم امیدسنز
اوکسوز سهوکیم روحله او چاراق کوکدهن صوئوق قبریله صیجاق
کوز یاشلاری سه ره جکلردر ! » او مکتوبدهن صوئوک چوق
وارمادان اونک ئولدیکی ایشیدیلدی . ما کا مه نیم ولی به اولان
روحیمک صیجاقلیغندن آنجاق او آلتون قالمیشدی . مهن
اونک سهوکیسینی نه قدار سهو پ قزلیغمده قلمک ده رینلیکله رینده
یاشانیورسه اونک باخشیشینی ده قلم اوزرینده طاشیوردم .
مهن اونک مهنی یاشادان ، سهویندیرن بردعا اولدیغنه اینانیور
واونسیر یاشایا ما یا جاغیمه ، جارپونا جاغیمه ده اینانیوردم . زمان
مه نیم هر شیمی بیرتدیکندهن صوئوک مهن او آلتونی بویوک
قزچیغمک بایراملینی یامیشدم . مهن قزچیغمک بیرشه یسز ،
بیر آلتونسیر زه نکین قیزلاری یاننده خورلا نماسینه قاتلانا -
مایوردم . مهن او یاشلاردا کی قزچیغیک اویوقسینلیقدان
نه قدار اینجه جکنی بیلیردیم . مهن او یاشلاریمدا ایکن آلتو -
نلاریله باقوب نه قدار ذوقله نیر . کیرله نیردم ؟ . مهن اونلارک
مه نیم کوزه للیکیمی آرتیردقلارینه اینانیور واونلاری کوزه للیکیم
قادر سهو ییوردم . . ایشته او اورازا قزیمک باباسی کاغد
اوینا یوب زه نکینه شمکون او آلتونی آرقد کی مه نیم صاقلادیغ
صاغاندان آلپ صاغمشدی . اونی آکلادییم زمان مهن بیلدیریمله

وورولشدم دهلی قدار یوره کلنمشدم .. اونک ئوستونه یورودم
او آلتونی قاچه وکیمه صاندیغنی صورادم . مهن اوکا اووقته
قادر هر شیمی یوق ایتدیکی حالدده هیچ برسه س چیقارمامش ،
اوکا هیچ بر وقت قارشى کلمه میشدم . اونک هر زمان آجی
سوزله رینی ، قابا معاملهلرینی یومشاقلیقله قارشیلاروهر حقسیزلیغه :
« نه یابایق الھدن » دەپ بویوک ئەکەردم .

او مهنیم بودفەکی باغیرمامه ، قیزارمامه ، آغلایمامه
شاشمیدی . ککەلەیه ، ککەلەیه ... توکانجی یە اون بئش روبەلەیه
صاندیغنی سوبلیدی .. مهن اونى آکلار ، آکلارماز حاجی آغانک
اوینه کیتدم و اوکا اولوملیکمز دی یە صاقلادیغ بەش آلتونیمی
یکرمی کوموشه صاندیم .. مهنیم روحیم اودقیقەدە آغلادیغنی
قادرده سەوینیوردی .. مهن یوقسینزلیتله او حاجینک قاپوسینه
وارماقدان نەقادر صیقلسام ، ئەزلیسەم اوقادرده عمریمک
ئەک قیمتی آلتونینی قورتاراجاغیمی ، بایرامدە قیزچیمی
اونسیزدە قالدیرمایاجاغیمی دوشونوپ ، امیدلەنپ سەوینیویردم .
احمد افندی دایانامادان :

— ئەوەت ، ئەوەت سیزک اوزمانکی کوز یاشلاریکزدە
کدرلە سەوینج ، فلاکتلە سعادت بیرلیکدە یاشایوردیلر ..
سیزک اوزمانکی کوز یاشلاریکزدە قارائلقلە نور بیر ارادە ییلز ابور ،
اونلاردەکی بوزدلقدە « شعر » جانلانیوردی ..

مهن حالا اوکوز یاشلارینی اونوتامادم . بوندان صوک ،
اونلاری آقیتان سببی تمامیلە ئوکرەندیکدەن صوک بیلەمکە
اونلاری ناصل ، ناصل اونوتورم ؟ ...

ساعت آلتینی چالیور احمدافندینک یاردیمجیسی باللاری

چاغىرىيور ئەرگەڭ باللار اويناشە ، اويناشە ، قووالاشە
قووالاشە قىزلار ايسە اونلارك آرقاسىندىن ياواش ، ياواش
مكتەبە ايلەريە يوردىلر ...

احمدافندى أمينە اينكەنى قابودان يوللاتدىنى زمان قارشودان
اونك قىزىنك ئەلەندەكى چىچەكلەرى قوقلايە ، قوقلايە كدرلى
ومايوس سىياسىلە مكتەبە كەلدىكىنى كوردى و كەندى كەندىسەنە
شو سۆالى وەردى :

-- عىبا بوچىچكەدە دويغوسىز يىر يورەككە ، سەوكىسىز ،
صايقىسىز يىر روچك مرحەتسىز پارماقلارلە قىريلاجاق ،
ئەزىلەجەك . و بۇدە ماتىلى تىكەنلى يىر عمرەك دالغالارى آراسىندە
جىنكەشەرەك كەندىسەنك كوزەللىكى ، پەنبەلىكى قاداردە روچىنك
سەوېجھەرىنى ، سعادتلەرىنى يوقلىقلارە كۈمەجەك كوزياشلارىنى
آقتاراق سولاجاقى ؟ ...

ملى دويغو

كۆي كۈچۈك آينىك قانى روزكارلار يىنىدان يايىلان اوغواتو -
لار آراسىندە تىترەكەن مەن بىر تاتار اوچاغىنىدان يۈكسەلەن
آلەولەر قارشىسىنىدە « مىلى دويغو » دان بىر ئايدىيوردم .
مەن : انسان ھانىكى جىمەتدە اولورسە اولسون بىلمىدىكى ،
آ كلامادىنى حالە كەندى خەلقىنە باغلىدر . او اونك شەرىفە
سەۋىيىر ، اونك خورايغىلە ئەزەلەر . او دويغو اوقادار قاۋى
اوقادار ھاكىمىدەكە انسانە كارىنى ، راختى ، سەۋەتتى دەكىل كې
كەندىسىنى بىلە اونوتدیرر . او يۈرەكلەردە بوتون دىرىلىكىلە
جانلاندىغى زىمان انسانلارى ئەلىندە بىر اويونچاق ارادەسىزە -
شەدیرر وایستەدىكى يەرە ھەتتى آتسە ، اولومە بىلە قولايلىقلە
آتدیرر ...

ھەرملەك تارىخىك دىرىلىكى ، پارلاقلىغى روھىنىدەكى مىلى
دويغونك درجەسىلە اولچەلەر . ھەرملەت اودويغونى ھەس ایدەرك
دوغار اۋنى روھلارنىدە جانلاندیراراق قاۋىلەشیر واونى نورە ،
اصالە ، يۈكسەكلىكە آلت ایدەرك مەنىلەشیر ...

دەپ مىلى دويغو ھەقىقەتە باشقە ملەتلەك ھەمىرلەندەن مەشال
آزاركەن اوزاقدان مەنىم سەۋەلرەمى جان قولايغىلە دىنىلەن
يەكەرمى ، يەكەرمى بىر ياشلارنىدەكى تۈكەنچى غەفارك دەكى كۈزلەرى
كەتكەنچە نورلاندیوردی . او كەندىسىنى طۈتەلمەدان چوقدەنبەرى
آرادىغى بىر سۈزى بولمىش كې :

دەمەك اوملى دوينغو ... مىلى دوينغو ايدى دەيە بىر وقەيە
 آد ويريوردى . ئەكى ، اوچ كون صوكرە مەن « اماملار ،
 حاجىلەر ، قارتلار ، صايغىلىلار بچىلىسىندە كىتابى اولمايان بوش سوزلە -
 رىنى سويلەمە كەن صىتەيلدىغىنى بىلدىرەرك مەنىم رجا لارىمى ردايدەن
 غفارى كويىدەكى توكانىنك طىنچلىغىندە يالگىز يولمىشدم .
 او بوسفر مەنىم رجامى بىلە بىكە مەدن يەش ، آلتى بىلدا -
 نەبرى اونوتامادىنى و كەندىسنە آد وىرە مەدىكى شو وقەيەنى
 آكلاتماي باشلادى .

رحتىلى آتلىق وفاتىدان بىر آي كەچە مېشىدى . بابام مەنى
 ھەركون بىر پارچە داھا صىجاقلىقلە ، مەرحۇملە قارشىلايور ..
 ھەشەردەن كەلىشىندە مەنى يەكى باخشىشلار بىلە سە ويندىر يوردى .
 بىر آقشام اوستى مەن كويىدەكى روس مەكتىبىدىن روھك آغىر
 كەبرى آلتىندە صىرلاشان آدىملار مەلە اويىمىزە كەلىر كەن بابام ...
 كويىندە قوشو اولاجاغىنى موژدەلە مېش ومەنى دە بار بار آلۇپ
 كىدە جىكىنى وعدە ايتىشىدى .

نەھات مەنىم صىرسىزلىقلە بىكە دىكىم بازارلىرى . بابام
 ياننىدە مەھىم صىقى يە دولوش لەنە يىكادە ... ە دوغرى كىدە ركن
 تاتارك قوشو ، كورەش ئەكلەنجەلە رىلە ذوقلەنمەك ايسىتە يەن
 اوغەنە رالى مەن قادار سە وىيوردىم ؟ ...

اوكون او ايكى ساعىتلىق يول دە اوقادار اوزا يوردى كە ...
 نە دە نىزدەكى پاراخودلار ، قايقىلار ، نەدە يولداكى آرابالار ،
 آتالار مەنى ئەكلەندىرە مە يورلاردى ... مەن فەكر مەلە ، خىياللار مەلە
 آتجاق كورەش مەيداننىدە ياخود دە قوشو قارشىسىندە تىترە يوردىم .
 ھەنە رەدە ، ھەر طرفدە يابەل بەلە طو توشمىش صىرلى ، آغىر آدىملار بىلە

چه وريله ياشلاري ياخودده آووچينك قورشونوندن قاچان
حيوانلار كي بير بيرلهريله قووالاشان آتلاري كورسيوردم .
بوساعتده اون آلتى ياشمه قادار كورديكيم بوتون كورهش
قوشو كوزلرم ئوكونده ياشايور ايشتديكم بوتون بيگيتلهر ،
جوئروكلهر قارشيمده جانلانييورديلهر .

يالكز مه نيم ده كيل آربادا كي سه كيز ، اون تاتارك فكري ده
آنجاق بو صحيفه اوغراشديرييور . اونلارك لافلاري ده آنجاق
كورهش ، قوشوقزيشديرييوردي .

اووخ چوق شكر اوزاقدن قاباجه بيرداغيك نه ته كينده
ده نيزدن همان بير ساعت يوقاربيلارده باغلار ئورتاسينده سه لو -
يلهر جه وريش كە نيش ، دوزمه يدان بوتون خالايغيله كورونمه يه
وطوروبانك ييرتجي داووليك نه زيجي داووشلاري ايشيديله يه
باشلادی ... ياقين كويله رده كي تاتارك حاجيسي اوچاسي ، قارتى
ياشي ، فقره سي ، زه نكيني ... روسلاردان ضابطلهر ، زه نكيتلهر ،
به ياز ، ماوي ، قيرمزي ، صاري ئوربالاري ايچنده قارشيدا كي
بارقك تورلى ، تورلى چيچه كلهرينه به زه يه ن قادينلار ،
هيزلار قيرمزي قاره تسبيحله ريني آيلانديراراق هر كسدن
زياده كورولتو ايدەن روملار ، كنديله رينده ن باشقه هر كسه
خورباقان اوزون ميقيبلى نه رمه نيلر ، هر كسه كولەن ، هر سوزى
عين اوچوجى تبسميله قارشيلايان ، هر حكمه باش نه كەن
چالغيجي چينكه نه لر ...

نه وه تورتورلى توسده ، تورلى ديلده يوزله رجه حتى بيگله رجه
خلق ! ...

هوا آيدين ، كوك بلوطسز ، داغ صبرله ياواش ، ياواش

ته بره نه ن داللا ريله مسافير له رينى سلاملا يور .. ده نيز اوزاقلاردان
 بو تون طينچليغيله بو كورولتوله رى دينله مكه ، آكلاماغه چاليشيور ..
 كونه ش ، طبعى ، جماعتى صاران صاحجرى ، ره ننگلى صاحقلا ريله
 هر شيشى ، هر روحى كيتديكچه ايصيتيور ، جانلانديريوردى ...
 ياريم ساعت كچمه ده ن بر آفتوموبيليك آجى . بو غوق سه سى
 ايشيدى لى .. و آيلانمادان ته زليكه توز صاورون تولارى آرا -
 سينده ايله ريله ين آفتوموبيل كوروندى خلقلاز حاضر لى ايا
 يول كه نازلارينده ديزيله يه ، چالغيجيله ريول آواسى چالماچون
 آله تله رينى دوزه لته يه باشلا ديلار ..

ايكى دقيقه صوكرا آفتوموبيله ياصلانان آق صتمالى ،
 ديرى باقىشلى ، كه نيش اوموزلى ، قيرمىزى چيرايلى قارت
 غه نه زال خلقلا رك سلاملارى ، موزيقتك يه ننگيل آهنگله رى
 آراسينده كندى سنى حرمتله ، رعائتله بگله يه ن ضابطله ،
 روحلارينك مينتدار لغيله قارشى ايلان خانملاره قوشولدى .
 ياريم ساعت كچمه ده ن غه نه زال يانيندان خلقه دوغرى ايله ريله ين
 برضايط قوشوبه يازيلش آتلارك كه تيريله سيني امر ايتدى ...
 ياقينداكى آخيرلاردان صيراسيله چال ، قيرمىزى ، قاره ،
 قاشقه ته مير كوك ؛ جيره ن ... اون آت قيرمىزى ، به ياز ،
 صارى ، قاره كومه كله ر كيميش مينجيله ريله خلق آراسيندن
 ايله ريله به ره كچاديرى ئوكونده بگله يه ن غه نه رالى سلاملا ديلار ...
 ضابط اونلاردان هر بريسنك و آتلارينك آدلارنى
 او قودو قجه غه نه زال اونلارى بيره ر بيره ر دقتله باشدان آشاغى
 سوزه رك يوللا تيوردى ...

بيلم نه ده ن اونك ئك صوك كه چن « جيره ن » ه واونك

قارا ژوله تىكلى (يەلەكلى) بول شالوارلى ، تەبەلىكىسىن قالپاقلى
اون بەش ياشلارنىداكى مينيچى سىنە باقىدىنى زمان دوداغى
بورولدى ، چىرايى كولومسەدى ؟...

بودىقە اونك ياقنىداكى بزخانم شەن سەسلە :
اووخ بوبالاچىقە قارا ئووربانە قادار ياراشيور ؟! دەمىشىدى
مەن اوزمان اونك نەدەمك ايستەدىكىنى آكلامادىسەم دەبىلم
نەدەن اوسوزلەزى يىنە اونوتامامىشدم .

بىيامنە ، مەنى اطرافلارنىدىم يوزلەزجە قادىنلار ، قىزلار ،
ضابطلەر صاقالى ، تىجرەلى قارت تاتارلار دولاشان يوكسك
بويلى ، انجە بويونلى ، قامىش آياقلى اتلاردان اوتلارك صارى
يالپاق ئەكەرلەرى اوستىندە تىم تىك اوطوراراق بارلاق
ئوكەنلەرىنى چەكەب طوتان قارا مېقىلى ، قىرمىزى دوداقلى ،
اويناق كوزلى ، يىاتراووق چىزمالى مينيچىلەرىندەن اوزاقلا-
شدىرمىشىدى ؟...

ئەوەت بىلمەن نەنى اطرافىندە بەش اون كىشى دولاشان
جىرەنە باغلامىش واوندان آيرمايوردى ؟... جىرەنى صاحى
آق صقاللى قارتدن باشقەھان ھىچ بىر صىجاق كوز قارشىلامايور
اونك مانسانىندەكى بەياز توكەرەك قاشقاسىنى ھىچ برئەل
اوقشامايوردى ...

اونك مينيچىسى ، قارتك اوغلى سىلمى ايسە مەندىن باشقە
كىمە كورمەيور ، كىمە دوشونمەيور ، كىمە اوکا قولاق
آصمايوردى ...

جىرەن مينيچىسى ، قارت ومەن صانكە زەنكىنلەرك ئەولە-
رىندەكى ئوكوزلەردىك عمرەك نەسە وينجىلە كۆلەنلەر .. نەماتىلە

آغلایانلار بیزیمله دویدیقلا ریخی پایلاشما یوردیلەر؟...

هر کس، هر شی بیزه یات، بیزه صوثوق، بیزدن اوزاقدی؟
نه جیره نك قاشقاسی، نه ده تاتار نه کهرینك ئوستونده غاییب اولان
سلیمك ایری قاره کوزله ری نه ده بیرکه نارد اوطوران قارتك
نورلی سیماسینده دالغانان اصل روحینك طالداسی بوقالب
ره نك، ساخته کولککو دونیاسینده کورولویوردی! آتلار
یالی به، قوشو باشلاناجاق یهره یوللانمادان نه وومل قارت
اوغلونه سه سینك بوتون یومشاقلیغیله یاواشدان شو سوزله ری
سویله میشدی:

— بیرده ن آید اما، صیقشدرما، سه نی کچه لهر آیدر اما،
امید سیزله نه نه ک صولک دقیقه لارده قامچی نی آوالاندر اراق کوستره،
صاقین، صاقین وورما ویوکه نده ن زیاده آیاقلارکله آیلاندر،
یوره کلندير...

هایدی او غلم انشاالله مایشماز سیدعلینك طابونی خورلا-
نماز؟ جیره ن به یلهر، آغلار مجلیسینده صیقیلان اوکسوزله ره
به تزه یوردی. اوصانکی لاییق اولمادینی مجلیسده بولوندیغنی
آکلایورکجه دقتله، اوکونه باقاراق یاواش، یاواش که ندیسینه
یابانچی اولان خلقدان، کندیسیرچون چالینمایان چالغیدن، کندیسیرله
مناسبتی اولمایان سه نلیکله قیریلیجی قام قاها لاردان اوزاقلاشیوردی.
دیگر آتلارده نهایت یاواش، یاواش صیچر ایاراق،
کیشنه یهرک خلقلاردان آیریلما یه قوشو باشلاناجاق نقطه یه دوغری
یوللانما یه باشلادیلار.

یوزله ره دامانك.. باریشنانك یومشاق قوللاریندان
صالانیلان به یاز یاللوقلاردان، طوب چیچه کله رده ن، صیجاق

سلاملاردان بیررسی بیر کدره جیک اولسون سلیمت طرفینه
چه ور یله یوردی ... هر مینچی بویه ری ، سه کیز وهرستلیک
اوزون ایلانجیق یولیک دونومله رینده کندیسنی آرایان یالوقلارک
هر جاقه یه لله ریخی ، تازه ده نکلی چیچه کله رک سه ویلی قوقو -
لارینی روحلارینه سیندیرمه به چالشیرکن سلیم اوزاقلاندیچه
ده نیرک یوقلقلارینه ، بوشلیقلارینه باقیور ، بیر کدره اولسون
باشینی بیزه چه ویرمه یوردی ..

مه نیم نه چیچه کیم ، نه ده باشقلارینککی قادار به یاز یاللاوغوم
اولماساده سلیمی قالیاغمله اولسون سلاملامای جانان دیله یوردیم
لاکین اوباقا یوردی که ! ...

بودیغو نه اونک یه نه جکینی کوز که سیدیرمه مدن نه ده
قارتک ایشانچلی سوزله رینه ایناندیغمدان دوغویوردی .

بو مه نجه مه نیم اوکسوز روحک اوزامانلارده پارلیتیدان
زیاده دونوقلیغه ، شه نلیکده ن زیاده کدره اولان یاقینلیغندان
ایله ری که لیوردی .

نه ایت آتارک آشاغیلارده یالیدم کی دوزلیکده بیر صیره ده
دیزلیدیکله ری کورولدی .. هر شی ، هر سه س صوصدی ...
هر کوز بوتون قووه تیلله اوزاقلاری سه چه یه هر قلب بویوک
بیر صبر سیزلیقله وورمایه . هر کس اطرافینده کی فی حنی که ندیستی
اونو تمایه باشلادی بویوک بیر چایک قاتی داووشی بو طینچلیغی
بیرتدی ...

بیر دقیقه که چه مدن اوچونجی کدره یاپیلان اوگه سیک
وقاتی طینلیتی آتارک آیاق داووشلاریندان یوکسه لهن
باطیردی قایلامیشدی ... بواوچونجی داووش صسانکه مه نیم

اغدام قراریمی دینه منه می امر ای دییوردی ... اوئانیسه ددن
اعتباراً که چهن هر دقیقه صانکی مه نی اولومه یا قلاشدیریوردی.
هرآت آدیملاری صانکی بوتون قاتیله اوقراری مه نیم روجه
سه ریوردیلر .

مهن معنویاتیمک بوزلادیغنی . یوره کیمده بیر شیئک
آجیلیقه بیر تیلدیغنی دویویور ، مه نیم کوزلرم هر آن بر پارچه
داها بلوطلانیور ، یاشلانیوردی ... مه نیم امیدسین کوجوک
قللم نهدن بویله صیق ، صیق ثوریور و مهن نهدن بوقادار
غملانیور ، نهدن نهدن آغلامق ایسته یوردم ؟ جانیم مهن جیره نه
هیچ برامید باغلاماش ، اونک یه نه سینی بیر که ره اولسون
علقلمدن که چیره میشدم که ...

لکن ناصیلده اولسه اونک یه نیلمه سینه اونک نهک آرقاده
قالماسینه مهن قاتلانامایوردم . یانیده کی قارت بیله چیغاریخی
ضاوور اراق جیره نک هر آدیمنی صوئوق قانله ئوزدیردیغنی حالده
حالده مهن تیره یور ، صبر سیزلاشیور ، ره نکدن ره نکه
که چیوردیم .

اوچونجی آیلا نهمده جیره ن آلتی اولمشدی . او کتد -
یکجه طویلاشیور اونک کتدی که جهر اوزانان آیاقلای آراسینده
باشی جو یولویوردی .. آرتیق هیچ اولماز سه نهک صوکنجی
کله زدی یه روحک کدرینک آغیرلینی کتدی که جهر سیلینیور ،
آرتیق قلبمک قارا ماتمی سلیمک بوسبتون خور باقیشلر ،
میصقیللی کولوشلر آراسینده نه زیله یه جکینی امیدله کتدی که جهر
آغاریوردی ...

مهن آرتیق کوردیکله ریمه اینامامایه باشلایوردم .

اووخ یاری بونه؟ بونی ناصل خضرک قانادی اوچور ویوردی؟
مهن آرتیق باقامایور ، کوزله ریمی ئوقلا یوردم .

جیره ن ئووت جیره ن بهشینجی آیلامده ایکنجی آتیک
غویروغیله بهرا بهر کیدیوردی .. اونک قولاقلری کیتدیگجه
تیکله نیور ، کوزله ری برون ده لیکله ری کیتدیگجه آچیلیوردی .
دها سلیمک قاججی سینی کوسسته رمه دیکنی ، آوالاندر ماداغنی
دوشوندیگجه مه نیم جسارتیم بیرقات داها آرتایور ، یوره کیمی
اینانا ماداغیم بیرامید داغالا ندریوردی ...

بیرنجی مینی جی آیلامده آرقاسینده کی جیره نك طوپلا -
نماسینی ، صوزولماسینی کورور ، کورمه ز آبدردادی و آتینه
یوکسه کده ن برقاججی نه ندردی ... آیاقلارینی صیق ، صیق
ته بره تمه به باشلادی ... قارت یاواش ، قاتی برسه سله : ایش
بتدی !... دده دی .. لاکین مهن حالا اولوپ که چه نده ن بیر
شهی آکلایما یوردم . نه یتدی ؟ نه قارته بو برات حکمنی
وه دردی ؟ نه اونک سیاسینه راحتلیق ، کوزله رینه سهوینج
ایزله ری . سه ری یوردی ؟ مه تی بیر طرفدان قارتک سوزی
دی که ر طرفدان او کومده مراقله قوجاسینک نه لینده کی دوربینی
آلما به چالیشان قادینک میریلتیسی آتلاردان آیرمیشدی .
سه کیزینجی صوک آیلامده مهن بیرده ن خور جیره نك اوستنده
آیاقلارینی آتک به لینه دوغری اوزاتارق صیقمش باشینی بوسبوتون
نه کیش سلیمک سیاسینی اونک شه رده قله یانان کوزله رینی
کور یوردیم . او آرتیق کندی خلفرنده ن امیتدی . جیره نه
قامچینی کوسه رمه به حاجت بیله کورمه یوردی .. او هان
یکیرمی بهش آدیم اوکده خلکک بیراوو .. آفرین ماشا الله

صدالاری آراسینده قوشو بیتن ، مکافات وەریلەن نقطەیه
ایلەریلە یوردی .

او آرتیق اوطاناراق ، طوبلانارق ، تەرلەیه رەك دە کیل
بیکیتمەکە ، یوکسە کلیکە ، ماننایی آچا ، آچا یوکلرک حضورینە
چیقوردی .

اوج دقیقه یە وارمادان یاریم ساعت اولسی هر کسک یاریم
میسقیلە دوداق بوکدکلەری جیرەن چیچەکلەرلە دوناتیلەش ،
پوینونە شالیلەر باغلانمش اولدینی حالە غەورلە ، یەنکیل
ادیملریلە ، تیک قولاقلاری ، آچیلان کوزلەریلە ، یوکسەکلەرە ،
اوزاقلارە باقاراق ایلەریلە یوردی ... سلیم ایسە صانکی صارپ
واھیتلی بیر قلەنک آناختارلارینی کەتیریورمش کی سەوینجە ،
یوکسکەدن باقاراق باپاسینە آلدینی اوزون کوستە کلی آلتین ساعتی
اوزاتیوردی .

قارت اونک سەوینجە پارلایان کوزلەریندن اوبدی وکندیسینی ،
اوغلونی ، بالخاصە نسلنی اوطاندرمایان جیرەنک ماننایی روحینک
بوئون صیچاقلیقیلە اوقشادی ... و آتی آلپ کیتدی .

سلیملە مەن آرتیق بیریریمیزدەن آریلاز نەت ایلە طیرناق
اولیشدق . مەن اونک شیمدیکی سەوینجی ، قوشولمایە اوکا
یاقین اولمایە هر کسدن زیادە کەندیمە حق کورویوردم . اونی دە
کندیسینی بیر ساعت اولسی کورمە یەنلەرک شیمدیکی تبسملەری ،
تیریکلەری ، اوزاندقلری چیچەکلەری مەنیم سوزلەرم قادار
مراقلاندرمایوردی .

بابام ییزی اوکون قورولان چادیرە کوتوردی و شەن ،
کیفی کولکولەری آره سیندە تازە یانطقیلە صییلادی . صوئوق

لیوناته تازه لندیردی ..

اون دقیقه که چه دهن بوتون خلق سلیمی و اونک آرقاداشینی
طانیور ، هر طرفدن بیزی صیجاق کوزله ر قارشیلایوردی ...
او دقیقه ده او قهرمانک کولکه سینده دولاشمقدان نه قدر
ذوقلانیوردم !..

یاواش ، یاواش خلقلر بویوک مهیدانک اطرافینده کی آغا -
چلارک طالدارینه طویلا نییوردیلر .. یاشلار ، قارتلار ، کوی ،
کوی پارتیه ، پارتیه اولوپ کندی . بازاندقلری یکتله زینی
چه وره له یورواولوپ که چهن کوره شله رک خاطرالری ، ناملیلارک
اصوللارینی تکرارلایوردیلار . بیزده بابامله کندی کویله رمن
اطرافینده طویلانق . بوصیره ده سلیمک باباسی جیره نی کویده کی
بردوستونک آخیرینه کوتوروب قایتمیشدی .

سلیم ماکا بویاریم ساعت ایچینده هانکی کویدن اولدقلارینی
قاچ قارداشی ، دهاقاچ اتلاری ، نه قدارقویلاری ، باغچالاری
چه ویزلیکله ری اولدیغنی سویله یوب بیتیرمیشدی . . اوله یلا
آردینداکی اوزاق کویده ن بوراده اونلاردان باشقه کیمسه
اولمادیغندان اونلرده کوره شی سیرایتمک ایچون بیزه قوشولدیلار .
بابام آرتیق جیره نه وورولمشدی .. او قارتدن اونک یاشینی
ده کیل فیاتینی صورامشدی .. قارت آغیردان بابامه :

« دنیاده آرقاداش فیاتی که نسلیمه ن شه یله ر واردر . .
مه ن صاغ اولدقجه نه جیره ن نه ده اونک نه وده کی به ش قارداشیندن
هیچ بریمی ، هیچ بر آلتون کولچه سیله ده نیشلمه ز ، ده به رک
روحینک صیجاقلیغیله سلیمه باقدقدن صوک آرتیق امیدایدم که
انشالله بوده زمانمیزده کیله زه به نرهمه ز وبوده نسلمزک بیراقدینی

بوبويوك باخشيشى نه پاره يه ، نه ده يوپكايه ده نيشمه زده دى . .
كيتديكچه كيفله نه ن ، جوشان قارت جيره ن نسلينك تاريخنه
دار شو سوزله رى سويلدى ...

بيزم نه سكي زمانده « مايشماز سيد على » آدينده پهك
ناملى كوره شېجى بيرقارت دده ميز وارميش . خانلاردان بيريسى
پهك قيزيق ، پهك آتەشلى بير كوره شى قازانديغيجون ؛ خانك
نهك ناملى كوره شېجى سنى يه نه ن بير نه يبه تلى ياشى نهكي كدره
ييقنديغيجون اوكا بير آيغيز بيرده بي به ودرميش و : الله سكا
بونلاردان اي زماندان اوزون ، آياغى يهلدن يه نكيلى ، طيرناغى
ده ميرده ن صاغلام برطابون ودرسين ده ميش .

او قارت دده ميزده بير كون كلير خان بخشيشنه فيات
كسيلير . اونك شهرفى نه كسيلتيليرلر ده پ قورقديغندان او
نسلده ن كهله ن حيوانلارى صايمالرينى نه ولادلارينه وصيت
ايتش ... چوق شكر الله كه نسلمزده ن نه خان بخشيشنى
خورلاياجاق ، نه ده دده ميزك وصيتنى بوزاجاق قادار عادى
وكهكار ده اكله دى ... ده دى .

ته ايت چالغى مهيدانك كورولنوسينى كه سدى . مهيدان اطرا -
فينده كي چايرليقه ده باغداش قوروپ ديزيلش تانارلار ، بير
كه ناردە يوكسه كه ايسكمله ده قورولان غه نه رال واونك
اطرافينده طوپلانان قادينلار ، قيزلار اورتاده قارشى ، قارشى يه
يه نكيلى آديملاريله « خايتارما » جانلانديران ياشلاره باقمايه
باشلاديلار . بو صيره ده دوكانه بير مشته رى كلدى . مه ن
اودقيقه ده كوره ش مهيدانى حقنده دوشه نجويه دالدم .
غفار يهرينه كه لپ چيغاريغى حاضرلاينجايه قادار مه ن اوكا

اومه يدانه دأر دوشونديكهریمی سويله مه كدهن واز كه چه مدم .
اومه يدان تانار عمرينك مادی، معنوی صاغليغينك دهره جه سینی
كوسته رهن بيركوزكودير . اوراده طويلاشمش خلقلارك
چيرايلا رینی قابلايان قاوی جديته، دهرين مراقه ، سه سله رينده
کی صيچاق و صارصليماز قطعيته واونلارك اوراده حق، عدالتی
ياشاداييلمه كچون هر يه ردهن زياده كورديكه ری حاضر ليغه ،
حكم اولاراق صابلا ديقلا ری آداملاره ياپديقلا ری رجالارينه
باقيليسه تانارك اومه يدانی كه نديسنك بوتون مقدراتنك حل
اولوندينی ، تاريخنك چيز بلديكي بر صحنه عدايتديكنه اينانيلير .
ئووت تانارك صانكي دنيا ده کی ميزانی بوراده قورولويور
اونك اوراده عضلاتنك چيويكليكي ، سينيرله رينك قاويليكي
فكرينك به جه ريكليكي ، آنيكليكي حتی روحينك ته ميزليكنك ،
وجداننك عزت نفسنه می يوقسه حقه می ياقينليغينك درجه سی
بوراده اولچه ايور .. بوراده يابيلان هيچ بير قاباليق ئورتوله مه ز
هيچ بير حقه يزليق اونوتولاماز ، هيچ بيرلكه قولايقله سيلينه .
مه ز ! تانار ياشی بوراده کی ييكتليكنك هر طرفده سويله نه جكنه
حتی ملتك روحينده ياشايان تاريخه كه چه جكنه اينانديندان
او هيچ بير نقطه ده بوقادار مراقله ، صيچاقلته بوتون قووتینی ،
به جه ريكليکینی جانلايرماز ...

هانكي ياش بومه يدانده صاللانان بايراغی آلان ييكيتهك
تانار قيزينك روحينده قازاناجانی موقعی ، يوره كينده بير .
قاجانی تأثيری بيلمه يور ؟ آرز عشق ، آرز سودايی می آنجاق
بوشان ، بوشه ر ف اولومده قورتاردی ؟ ئووت هانكي ييكت
أوموزلرنده کی بايراغيله كريونه كيره ركن سه وكيليسنيك ئوی

او کوندهن دولشا پور؟ .. هانکيسي اوزاقلاردان اولسون
سووينجه ، ياقينليقله کنديسنه باقان کوزله ري شهره فلي بايراغيله
سلاملا مایور؟ ..

مهن سوزيمي « لا کين غنار آچيق سويله سهك آرتيق
ياليدان نرلر کيتدی مهيدانلار قالدی ! » ده کيلمی دی یه
یتیردم ...

غنار چيغارينك دالغالانان دومانلرينه باقا ، باقا مهيدا -
نلارده کيملر يک نه لينده ؟ ... دهپ کوکوس که چردیکدهن
صوک نه سکی سوزينه دوام ايتدی .

خايتارمه بوتون غملي آهنگلری آراسينده حتی غه نه رايک
هيجان آليقشلاريله آليقشلا ندقدن صوک چوبان قيا فتندکی
شهن نظرلارينک ده رنيلیکله رينده بير حزن دالغاسی ياشايان
قارا ، ديري کوزلی ، اينجه سياه ميقيلی ، ايري واوزونجه بويلی
برکه نچک جانلاندیردینی « چوبان آواسی » هرکسک کورو -
لتولی آليقشلاری يراوولاری آراسينده تکرار ايتديريلدیکجه
ايتديريلدی ...

داوولیک قاتيليقله نه زيچي داووشی داغلارک که سيک ،
آغير اوغولتورینی ، زورنانک اينجه ، طيرمالايچي سه سي
که سه کين روزکارلارک صيرغيرمالارینی جانلاندیریور .. ثابت
قوی باقیشلاريله اويونجی يه باقیپ قالان حرکتسز خاقلارسه
نشئه لی ، ذوقلی بير سوروي آندیریوردی ...

روزکارلارک ، اوغولتولارک شدتلهرينه رغم آسوروسينک
صاغيلغندان که يليلدکيندهن ذوقله ن چوبان روحينک بوتون
دير يايکی ، جانليغیه سورويی اورتاسينده همرك قالان هر ذوقی

هر غمینی ته په ، ته په ابر غاغینی صاووره ، صاووره او قدار دریر بلیکله ،
ذوقله ، آهنگله آیلا نیوردیکه

ته ووت بو او قدار سه ویلی ، او قدار جانلی ، او قدار
یو کسه ک بیر لوجه ایدی که اوکا یو کسه کدهن ، آچاقدان باقان
هر کس جوشو یور حق غه نه رال بیلله آیاغه قالق اراق او یونجی بی
آلقیشلا یوردی ... نهایت یزیم صبر سز لقله بکله دیکمز کوره ش
باشلادی :

چوقه وارمادان مراق آرمایه ، یوره کله صبر سز لقله
وورمایه سیالار ره نکهدهن ره نکه که چه به باشلادیلار ..
بالاردان باشلایان ساخته کوره ش یاریم ساعته وارمادان
جدیده شدی .. آرتیق قادینلارک ، قیزلارک قام قاهلاری ده
کسیلیدی .. بالار ته لینده خورلانان تاتار کوره شینک جدی ،
اساسلینی شیمدی اونلاری ده دقتله باقدیرمایه باشلادی ..

بیلم نه دن ته ک جوق اونلارک صیجلاق باقیشلاریله
یوللاتدقلاری ییلترا ووق ، چیزمالی ، ایشله مه لی ته په لیکلی ،
آلتین یوزو کیلری یه نیلیوردیلر .

اونلار طیشدان کویله ره دن چیرایی کورونسه له رده
ته کی ، اوچ دقیقه آغیر ، قاتی آدیملاریله دولانه له به ، صاوو-
ریلایه باشلار باشلاماز یوزله رینده مینجاق کی ته ره لر توکوله به
باشلایور نهایت کوچوک بیر اصولی قایتارامادان یه ره سه -
ریلیوردیلر اونلارک طاقاتلاری یه تیشمه دیکی بیردهن کوزه
چارپا یوردی . اونلاردان بیر ناملیلاری که ندیسفی یه نه ن بیر
کویلی تاناری وورمق ایسته دیسه ده بایراق دیننده اوطوران

صایلاشم قارلار طایاقلاریله اوکا دوغری یوروپوب اوئی
آجی سوزله ریله تازی رلاپ یهرینه اوطورتدیلار ...
عجبا کیم بیلیرنه اونلارک قوتلهرینی، صاغیلهرینی نه میور،
روحلر ندهن قارته صایینی، تاتار عادتینه صیجاقلینی سیلیوردی؟!
ارتیق هرکویک، هر طرفک اک ناملیلاری مهیدانه چیقدیلر ...
کوره شی بونلار یواون آدم بیتیزه جک وسه نک ده دیکک کبی
برقاچ سیلیق تاریخده یکیت نامیله بونلاردان بیرسی آتیلاجاق،
بایراق بونلاردن بیرسینک اوموزوندان سه وکیلرینه سلاملار
سه ره جکدی .

هرکسک مراقی، دقی آرتدی .. هرکس کندی، کندیسه
عجبا کیم، کیم اوشهره فئه نائل اولاجانی سئوالینی صوریوردی ..
ارتیق بیر بیرینه قارشى چیتان کوره شجیلهرک دیزلهری دها
زیاده تیتزه یور اونلارک ره نیکلهری دها زیاده آغار یور، اونلار
بیر بیرلهرینک قوشاقلارینی دها دقتله باغلایور، بیر بیرلهرینک
به الله ریندهن دها دقتله بیر دقیقه ده طوتویور، دها آغیر،
دها صبرلی آدیملارله دولاشیور، دها جدی، دها قورقولى
اصوللارله بیر بیرلهرینی قارشىلا یوردیلر ... بیزیم بابالاقچی
قورت سیدمزه کندیسنی کوسته ردی . اوزون بویلی، قارا
میقلی، کندیش اوموزلی بیر یاترا ووق چیزمالی اوئی اریضاغه
آلاجانی زمان او اوئی اوبله بابالاغه آلدیکه اونک بیردهن
آیاقلاری یهردهن که سیلیدی وکوکده آیلانمايه باشلادی .
باریم دقیقه که چمدن اوتهرتیبی جالا بوزولماش تیک میقلی
یهری اویدیله .

مەيداندا آرئىق اوج كىشى قالمىشىدى . بونلاردان بىرىسنىڭ
قويۇ قاۋەمسى رەنكى ، نەدە اوستوندىكى اوورباسى تاتارنىڭكە
بەكرە مەيوردى ... اوندى بېردەن آكلاشىلمايان بىر تاتارنى
واردى .. اونك يانې مەيدانە شەن ، سەغىرلاشىيور ،
داۋوشلاريلە ئۇلەرىندەكى تېنەزى تەسبىن
ئۇكى اوج كىشى كەلدى .. اونك آرقاسىياجانلارنىڭكى قوۋەت ،
بىر شەيلەر مېرىلدا يارق قاھ قاھلارنى سەندە آجى اولسە «قدر»
چىقىدىلار .. دەمك بوتاتارك سەچمە يىكتىلە ، مى خورلىنى قىلىنك
اولچەشمەك اىستەين اىرى وجودلى ، كەنىش اوزاقدان خەلقلارك
قوللى ياش ، «روم» دى .. ئۇكى دىققەتە وازھودلى ، صىجاق
..... دە دوغۇپ اوسۇپ دەمىر جىلىك ايدەن «يانى مانىيلى بىر
ھەكس بىر بىرىندەن اوكرەندى . او كەندىسى ھەچ دەندىردى .
يور ، اونك كوزلىرى شەن بىر پارلاق قاپلايور ، سەيوك بىر
كىندىكچە جانلانىيور ، كۈلكۈلەرى كىندىكچە سوزولويۇ
يۈكسەيوردى .

قالان ئۇكى تاتاردان بىرىسى كۈنشىدە يانغىش قىرمىزى
چىرايلى ، قىصاجا بويلى ، زىادە كەنىش اوموزلى تىك باقىشلى
قالىن بىلەكلى بىر كويلىدى .

ئەككىچىسى ايسە نازكەندىرىلىش يولى ، يىلتراۋوق
تەرتىلەي پەرچەملى ، انجە ، اوزون بويلى صاغ وچويك
وجودلى بىر اوۋدىنك ۈلى ايدى ..

ھەكسك سىماسى جەدىلەشىدى ، يۈرەكى بوتون عىجلەيلىكە
تەپنەمەيە باشلادى .. اورتالىنى بىر اولو طىنچلىنى قاپلادى ..
يانىلە ۈلى بىر بىرىنىڭ قوشاغىنى باغلايور ، بىر بىرىنىڭ كۈزىنى

باقاقدان قورقويور ... آغاران چيرايلايله ، اينجه دهن تيرمين
ديزله ريله بير ييري قارشيديسنده تيكيليورديله . . نهايت
طوبوشديلار ..

عجبا كيم بيليرنه اؤن ياني عجله ايمه يور .. قارشيسندا كيندهن
روحلر ندهن قارته صايغچايور واوني نه زمك ، نه ليرتمك صكره
ارتيق هر كوك ، هر كه چيرمك ايسته ديكي هر آديمينه ، هر
كوروشى بونلار بواوردى .

برقاج ييلاق تاريخلر ياقاق ايسته ديكي اصولينه تيرمه چون
بايراق بونلاردن كسده اونك مازالى ، آغير وجودى آنجاچ
سهر به چكدي . كين بير تورلو يهريندهن صارصايماوردى .
هر كوك وجودينك بوتون قووه تيه بوتون آنيكليكيه ،
عجبا كيم بون آكلابيشيله بير چوق پيلانلار جيزديسه ده
آرتيق بو كنه كوتوره مه دى .

زبان حقيقه كوره چي و كنديسنه به كزه يه نلردن قات ،
قووه تليدى . بياسم نه دهن اوكا بيزه يم خلقلارده صوئو .
يقه باقايوردلار ؟ همان همسي اونى آجياراق قارشيديسنده كنك
قووه تيني قارغا ييرديله ..

يانينك يارى ميصقللى صوئوق چيراييني كيتديكجه تبسم
قابلايور واونك بير شيئه حاضرلاندغي سه زيايوردى . او ،
بهش دقيقه حكيمه دهن بوسبوتون بولدورميش ، بيه ريليش ولى يى
مهيدانك بير آيلانمه ينده اويله بير ديزه آلديكه زاوالى ولى
ياريم ثانيه كه چبه دهن بويونك بوتون اوزونليغيله يهره
سهريليشدى .

ايسته بو ثانيه ده ، بو آنده مهيدانى اوقاداردورين ، اوقادار

آغیر بیر طینچلیق ، اولیله قاوی بیر جانسیزلیق قاپلادیکی صانکی
اوراده هر شئی ، هر قلب ، هر یاراق او آنده بوزلامش ،
جان وه رمیشدی .

کوزلر بوتون آغیرلیغیه بر نقطه یه ، نب صاعیر لاشییور ،
تیکیمیش صانکی اوندان حیات ، اوندان
من آکلامادان کندی کندیجه ارباجاقلارینداکی قوومت ،
ارده آجی اولسه «قدر» م
ده یوردم ...

نه او دقیقه ده او مهیدانده کی تاتاسه ملی خورلینی قلبک
قیرمیزیقله قاپلایور ؟ نه اونلارک سه سهله .. اوزاقدان خلقلارک
تیور ، بوغویور ؟ نه اونلارک باقیشلار یوق وجودلی ، صیجاق
اوت نه ، نه اونلاری بوزلاتیوردی ؟ ، که نیش مانسایلی بیر
ییکتیلیک مهیدانی بیردهن مهزارلیغسه ذوادی ، جانلاندیردی .
مر اقله اوینایان کوزله رینک پارلاقینخی سوندیریلری بویوک بیر
یوکسهلن کوکسلری بیردهن نهزمیشدی ؟ نهوت
ساعت اولنسی جویان آواسیله شرفله ، ذوقله یودیکیمدن
روحلارک مر حمتسیرلیکله قانادلارینی قیرمیشدی ؟ نه کرسدن
کورمش بویودیریلن یوره کله ری آو و چونده صیقیور ، نه زیر
اونلاری کهندی قانلاریله بوغویوردی ؟ نهوت او نه
ایدی ؟

یوقسه کیسه می تولمشدی ؟ خاییر انسانلار نهک زیاده
او کونده صاعیقلا رینی دویارلار . بوراده بیر آدام تولمه میش ،
بیر روح جانسیز لانا میش ، بیر یوزدهک بوزلاما میشدی . بوراده
حاضر اولان بوتون تانار بیردن اولویور ، بیر آنده بوزلا یوردی ! .
اونلار جنازه نمازینده کی جماعته به کزمه میشدیلر ... او مهیدانی

عین اورادا کی طینچلیق ؛ اورادا کی جانسیزلیق ، اورادا کی
بوزلامه قابلامیشدی ... لاکن بوراده بیر آدامک بیرعائله نك
آناسی ده کیل ، صانکی بوتون اورادا کیلهرک آناسی کو مولو یوردی !
عجبا کیم بییلر بیر محکمه نك شه آجی قارارینی اعلان
روحلر ندهن قارته صایغ یوردی .

ادتیق هر کویک ، هر باشی آصیلیمش ، به کری آتمیش ،
کوروشی بونلار بو او قساحتلی یوقدی .. بوراده هر کس
برقاچ بیلیق تاریخله تیبور ، ویره جکی بویوک آجی رحکمله
بایراق بونلاردن کیل ! .. شهوت نه یزدهن بوتون دامار
سهر به جکدی ، کیریمیش ، بوتون وجدانلری دیر یلتمیش ،
هر کس وجو بندی ؟ ...

عجبا کون آیزه قادار آد ویره مه دیکیم بودویغو ظن
آرتیر . « نکه » ملی دویغو ، دی ... او ، او آنده
زبان حقیق او قادار حاکم دیکه صانکی او مهیدانده کی
فوق ذرهلری بیردهن که میکله نمش هر دامله قانلاری
قیلا بوزلامیش ، هر کوز قاباقلاری بیردهن جانسیزلامیش ،
فوسک کیریکلری کوزله رندهن بویوک بر عیبی کیزله مهیه
چالیشهرق بیردهن آصیایپ قالمشلاردی ...

شهوت او بویوک دویغو بوتون تاتاری بیر خورلیق نوکونده
قیزار تیور ، تیتره تیوردی ! ...

اونلاردان هر بیر یسنک یورمه کینی « یانی » نك اوموزونده
کهندی بایراقلارینک دالغالاندیغی کورمک قورقوسی طیرنا
قلایور .. هپسینی بیز یانینک تاتار مهیدانینک شهری اولاجاغی ،
تاتار او جاقلاری باشینده آکیلا جاغی له کهسی شه تیور ، هر یوزی

او عیب قیزارتیوردی ... نه ووت ایشته اونلاردن هر بریسی
صانکه اودقیقه یی کورمه مکچون بیر آن اول صاغیر لاشییور ،
حسینله شیدور ، بوز لایوردیلار ...

دم میرجی یانینک قوللاریندا کی ، باجاقلاریندا کی قو ووت ،
تاتار اصوللارنده کی به جهریکلیکی نه قادارده آجی اولسه «قدر» ه
بویون نه کویه ، نه قادارده زه هرلی اولسه ملی خورلیغی قلبنک
ده رینلیکینه کومعه حاضر لانیوردی ... اوزاقدان خلقلارک
آرقاسیندان ایلهریله یه انجه بویلی ، آریق وجودلی ، صیجاق
باقیشلی ، به یاز به تلی ، یوزلی ، کوزلی ، کدیش مانناییلی بیر
کوبلی یاشی میدانک اولو طینچلیغی بیرتدی ، جانلاندیردی .
اودوغری قارتلارک یانینسه که لدی واونلری بویوک بیر
صایغیله سلاملا یارق شو سوزله ری سویله دی :

مه ن بابامه کورده شمه مکچون یه مین نه تینپ سوز ویردیکیمدن
بوکون بورایه آنجاق باشقالارینی سه ییر ایچون کلش وهر کسدن
آرقاده اوطور میدشدم .

لاکین بودقیقه ده بیلمه مه نه مه نیم پوره کیمی اوقادار ده رینده ن
اینجیتدی کی ... بیلمم نه مه نیم وجدانیمی اوقادار قوتله صارصدیکی
مه ن یا کورده شمه یه یا خودده اولمه یه قارار ویردم . مه نیم یه مینی چی
بوزدیر ماماق ایسته سه کیز اونوتما ییکز کی ما کا داها بویوک کناه
ایشله ته جکسپکز .. نه ووت بوجاعت شاهد اولسون که مه نیم
کورده شمه مه اذن ویرمه مکله سین مه نیم اولوممه حکم ایتیش ،
اولاجقسکز ! ... ده دی ...

یانیه کورده شه جه کی به کله نیله ن یاش ده بوز لایمیشدی . اونه
اولوپ که چدیکنی فرق ایده مه یور .. یانی یه دوغری نه لینده کی

قىزمىزى قوشاغىلە ، شەن و كوزل سىياسىلە ابلەر يەن ياشىك .
كىم اولدىغى ونەچىن كەندىسى يەرىنە كورەشە چىقىدىغى خالا
فرق ايدەمە يوردى ...

بورادەمە نىم او كۆمدە ئەك اونو تولىماز بىرلۈك جانلانمايدى .
ياني قارشىسىنە كەلەن بو آراق تانار ياشىنى دە عىن مىسقىلە .
بو كۆلەن دوداغىلە ، خور باقىشىلە ، شەن سىياسىلە قارشىلا .
مىشدى . اونك قوشاغىنى دەمە صىرلە ، قالىن پارماقلارىنىك بوتون .
قوۋم تەرىلە چىكرەك باغلامىشى .. بىلىم نەدن بوتانار ياشىنىك
يارىم تانىدەمە بوتون قولايلىقلە يانىك قوشاغىنى باغلامىسى ،
اونى باشدان آشاىە سوزمەسنى مەنىم يورە كىمە امىد ، روچىمە
ايىغە بىز سەۋىنىچ سەرمىشىدى ...

خىقلار عىن جانسىزلىق ، عىن قورقۇ ، عىن امىدسىزلىكلە .
بوزلايوردىلار ... اونلار كى باشلارنى يانىك قاۋلىكى ، آتىكلىكى
اويلە دومانلاشمىش ، كوزلەرنى اويلە بلوطلاشمىدىكە اونلار
اوكلەرىندە بوتون نورلىلغىلە پارلايان بوتانار ياشىنىك قارا ، ايرى
كوزلەرىندەكى صارىلىمماز ايمانى كورەمە يورە سەزەمە يوردىلەر ..
بىر دىققە كەچەدن كوچۇك بىر آياق اصولى يانىك دىزىنى
يەرە كەتىرمىشىدى . تانارلار سەۋىنچلە باغرىشىدىلار لاكىن
غەنەرال بونى يەنە صايمادى .. بىزم قارت حىكىملەرنىك دە
امىرلى آرتدىغىندامى ، بوقسە بويە يەنىشك دە تانار بىكىتلىكى
ايچون خورلىق صايبالاچاغىنە ايناندىقلار يىندامى اونلار دە تانار
كورەش قانۇنسە قولاق آصمادان كورەشچىلەرك يە كىدەن
طوتوشمالارنى امر ايتدىلر .

آرتىق سىد بىكر كچىرايندەكى اصىل ايمانى ، كوزلەرىندەكى

ددرين اميدى هر کس کورويور وکيدکجه هر کس جانلانيور ،
هر کسک کوکسى قابارييور ، هر کس که نيش نفس آلمايه
باشلايور هر کسک اميدله نورلاناں سپاسيني اينجه بير شه نايک
قابلايوردى ..

تاناړ فلاکتى هر شيدمن قولايقله اونوتسهده ، اونک
بيرقاج دقيقه اول ياشاديني آجى ماتمى داهار وچيندان سيلنمه
يوردى .. شهوت اويوزلى ، تولد يريجي قورقو حالا يوزله ردهن
قالقمايوردى .

بوسفر هيچ بير طرفدان هجوم ، بير بيرينه يورولمى سى کورو-
نمه يور . ميدانده آنجاچ بيريسنک بوتون آغيرليغيله ، قاتيلغييله
نه زيجى . دیکه ريسنک بوتون يه نکیلايکيله ئوچوچى آديملارى
کورولويوردى ...

عجبا نه اولاجاق ... ايش ناصل يته جکدى ؟ ..

ايشته بودقيتهده صبرسيزلقله ، قورقوله ، هيچانله تيرمين
تاتارى کوره نلهر بومهدانه نه قدار اهميت ويرديکى آکلاره ،
وسنک سوزله ريسنک نه قدار دوغرى اولدقلارينه اينانيردیلهر ..
اوميزان ، اوطارقي اوقادار آغيرليقله ، احتياطله اوينايوراونک
اطرافنده اوقادار دقتله اوقادار کوز ، فکر ، حس تيرمه -
يوردیکه اوراده آلين ده کيل ناموس ، شهر فچه کيلديکى
بيردهن دويولويوردى .

آمان اون دقيقه يى که چه يوردى .. لا کين يانينک هيچ
بير تشبى کورولمى يوردى . نهايت بوتون طينچليغى ، خلک
صبرسيزلقله تيرمين روجلارينده کى قورقويى ، بوتون قايپ
قالان باقيشلارى بير قاتى داووش ، بيرجانلى جرکت صارصدى ،

یهریندن اویناتدی ، جانلانیدردی ... سید بکر بیردهن طو-
پلانیپ بوتون قووه تیله صاغ آیاغینی یهره وورمیشدی ...
یانی امید ایتمه دیکی ، عمرنده کورمه دیکی ، ایشتمه دیکی بو
اصول قارشیسینده قاتمش ، آراده سیزله نمش وتاتارک صاغ
اوموزی ، یاری کوکسی اوستنده کیتدی کچه یوکسه له ره ک
آوالاناراق ایله ریه یوردی .

یاریم دقیقه یه وارمادان اوغنه رالک ئوکونده باشیله آياقلاری
بیرآند اولاراق آرقا اوستی یهره سه ریلشیدی . بودقیقه ده
آرقا داشیم سلیمک باباسی قولاغینه بیر شیلهر سویله دی واونی
بیر یهره یوللادی ..

خلقلار او یله سه وینیور ، او یله جانلانیدیور ، او یله نورلا-
نیور ، تازه له نیوردیلهر که ...

کیم بیلیر ده ده له ریمز قان توکهره ک ، جان ویره ره ک ویا نه بی ،
اصفهان ، موسقو وانی اوکله رینده ئه لکیتدی کله ری زمانلارده
بو قادار سه وینیش ، بو قادار جانلایمیشمیدیلهر ؟ ...

اوراده هر کسک یوزخی بویوک بیر سه وینچ ، کوزله ریخی
شه ن بر نور قابلا نیور ، هر کس صیجاق قلیقه بیر بیر له ریه لاف
ایدی نیوردی .. بودقیقه ئه ک شه نلیکلی بایرامدان داها روحلی ،
داها ذوقلی ، داها سه ویملی ایدی .. قارتلیق ، یوقسینزلیق ،
اوکسوزلیک ... هیچ بریمسی بوراده دیوولما نیور هیچ بیریمسی
بوراده کی سه وینچی طیرمالا ما یوردی .

وغه نه رال ناملی کورده شجیلهره صیجاق سوزله ریه باخشیشلار
ومه یدانک ئه رینه یوزلرجه پارچه ایشله مه لی ، ره نکلی یوز

پەزىلەتلىرى ، ماراملار ، شالىلەر ، چولار بالىلارلارلار دونا .
 تىلەش بايرىغى وىزىدىكىدىن سىزگە جىمىگەتە كەندى تىلەشنى
 يوقىدار سىجىقلىق قارشىلايدىغانلىرىدىن دولايى ئەللەرىندەكى
 آلەملەرىلە بايرىغى طالدا سىندە شەرەف ، يۈكسەكلىككە رايىتلانغان
 سىدىكىرىكىسىمىنى ئالماق ، اوھىتاتارلىق رۈجىيە ، يۈرەككە
 كۈمۈش سىجىق سىپىنى كەڭلەردە ياشاتماق ئىستەيدۇرۇپلار .
 يۈكۈرۈلۈپ آراسىندە ھەكسىس سىدىكىرىكىسىمىنى سىجىق باقىشلارلارلار
 سىلاملار كەن ، ھەروەج ئۈچۈچى بۈسەلەرىلە اونى ئۈپەركەن ،
 ھەكسىس اوھىتاتارلىق رۈجىيە دۈيدىنى مەنئىدارلىق كۈزىلە ،
 يۈزىلە افادە ئىچىك ئىستەركەن سىلەم جىرەنكە تۈتۈن تەزلىكىلە
 مەيدانە دوغرى اوچۇپوردى ... ھەكسىس اوھىتاتارلىق باقارلىق بىر
 قاق سەت اولىق سىجىقكە اوھىتاتارلىق قەرىماتىدە سىجىقلىقلىق
 قارشىلايدۇر .. قارت نۇرلانغان سىپىلە ، پارلايان كۈزىلەرىلە
 جىرەنكە ئۈكەندەن تۈتۈندى سىدىكىرىكىسىمىنى سۈسۈزلىرى سۈيەلەدى :

اوغۇلۇم

سەن خەبەر ئالمايدان مەننى ئىزىدە ھەكسىس ، ھەشەندەن
 زىيادە سەۋىيىدىكىدىن ، سەن تۈتۈن ئاخىرلىقلىق ، ئاخىرلىق مەننىم
 يۈرەكىمە قويۇلغان بىر تاشنى قالدۇرۇپ آتدىك .. سەن مەننىم
 ئانامكە جىزانەسى قارشىتىندە دۈيدىنى مەنئەن بىلە داھا قارا ،
 داھا بۈزلى بىر كەندى روھىدىن سىلەدىك ! .. كەمسەيە خاتىمە .
 خاتىمە ، كەندىنى خورلاپا جەننەت مەننىم ئىشەك ، نامۇسكە
 سۈزۈرەرسەك مەن سىكە بوآتى باغىشلانماق ئىستەيدۇرۇم دەدى ..
 ئەكى دىققەت كەچەندەن قارتكە ئەلنى ئۈپۈپ ئاخىلى جىرەن

اوستينده شهره فلى بايراغىنى دالغانلاندیر اراق اوزاقلاشان يکيت-
سیدبکری اورادا کی سهوينه یوزنه ر ، نورلانان کوزله ر ،
صیجاقلاشان سهسله ر ، جانلانان یوره کله ر نه قادار صیجاقله ،
سه وکیله یوللاتیوردیلر ...

اونک کویده کی سه وکیلیسی نه قازاندیغی ، نه قادار خالق
قارا ماتمی اونوتدیردیغی ، نه قادار اوکسوز روحی سهویند .
یردیکنی ، نه قادار یوره ککک دویدیغی آجی خورلیغی سیلدیکنی
حقيله آکلاییل سهیدی کیم بیلیر اونی ناصیل صیجاقله
سلاملار وکیم بیلیر اونک ییلدیزلارک آلتون صاچاقلاری
آراسینده له کسیرلیکله ريله پارلایان کولله رک ، یاسمنلرک اینجه
قووقولاری آراسینده دیزینک یومشاقلیغینه کومولن باشینی ،
به یاز مانتایینی ، قارا ایبهک صاچلارینی نه قادار یومشاقله
نه قادار سه وکیله اوقشاردی ؟ ...

نهوت ایشته او اومولماز خورلیغی ، اورادا کی خلقه بیر
آنده حس ایتدیرن اونلاری بیرنانه ده اولولر کی بوزلانان ،
کیکه شدیرن ونهایت اونلارک هر بیر یسنی سعادته ایرمیش
بیره عاشیق کی سهویندیرن ، هر قلبی ، هر روحی آتجاق
سهوینجه تیره تهرک عمرک بوتون کدرله رینی ، اوکسوزلیکله رینی
اونلاره اونوتدیران دویغو ، مه نلیک دویغوسیندان چوققاوی ،
چوق حاکم ، چوق یوکسهک بیر دویغو ایدی .

من بیلیم نه دن کیتدی که جه کینه نه ن روحله غفارک
چه که جه اوستونده کی آجیق قوطوسیندان دادینی آکلما دیغم
بر چیغاری یاقش واونک آغیرلیقه ئوچوچی دومانلارینه

باقاراق دالمیشدم ... بودقیقه ده ما کا غفار نه ووت عجباً بوملی
دویغو ده کیلمیدی؟ ... ده میشدی مهن هرنه زمان بو
سوزله ری خاطر لاسام روحک؟ نه وقت، نه وقت او ملی دویغو
نوره، اصلته یوکسه کلنکه آلت اولاجاق ونه وقت اوندن نورلی
بیر مدینت، شهره فی بیر تاریخ دوغاجاق؟ سوالی قارشیننده
تیترده یکنی دویو یورم ...

صرك